

2014 m. lapkričio 21 d., penktadienis

Nr. 41 (1102) Kaina 2,80 Lt / 0,81 Eur

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

Mieli skaitytojai,

Visuose „Lietuvos pašto skyriuose“ vyksta laikraščių ir žurnalų prenumerata 2015 metams.

Nepräleiskite progos kas savaitę skaityti „7 meno dienas“, kurios pačios ateis į Jūsų namus.

Savaitraščio kaina kioskuose – 2,80 Lt / 0,81 Eur, o prenumeratoriams – 2,20 Lt / 0,64 Eur.

Prenumeratos kaina 1 mėn. – 9,50 Lt / 2,75 Eur, 6 mėn. – 57 Lt / 16,50 Eur, metams – 95 Lt / 27,51 Eur.

„Kino“ žurnalo 1 numerio prenumeratos kaina – 7 Lt / 2,03 Eur, pusmečiui – 14 Lt / 4,05 Eur, metams – 28 Lt / 8,11 Eur.

Prenumeruodami mūsų leidinius palaikote mūsų darbą. Prenumeratą galite užsisakyti ir internetu.

3

„Vilnius Mama Jazz“ pasibaigus

4

Šokio festivalis „Bičių sqskrydis“

7

Pokalbis su Redu Diržiu apie dailės mokyklas

9

Iš „Scanoramos“ dienoraščio

Mikalojus Povilas Vilutis, „Mėlynas riteris“, šilkografija. 1990 m.

A. NARŪŠYTĖS NUOTR.

Kam išmonei tiesa?

Apie Mikalojaus Povilo Vilučio parodą „Titanike“

Erika Grigoravičienė

Nuo spalio 30 d. „Titaniko“ antro aukšto salėse vyksta Mikalojaus Povilo Vilučio kūrinių paroda, surengta dailininko septyniaskintmečio proga. Parodos kuratorės – Grafikos centro galerijos darbuotojos, dailėtyrininkės Kristina Kleponytė-Semeškiė ir Jurga Minčiauskienė – sąžiningai, profesionaliai padirbėjusios pateikė išsamią, nuoseklią, aiškios sandaros vieno žymiaus Lietuvos grafikų kūrybos apžvalgą. Jos rausėsi dailininko dirbtuvėje, ieškojo jo kūrinių VU bibliotekos Grafikos kabinete, privačiuose rinkiniuose ir galiausiai viską sutvarkė taip, kad dailininko kūrybos raidos tarpsniai, pagrindinės kūrinių grupės gerai matyti vos iėjus į sales (atrodytų, kas čia nuostabaus – dailės paroda, kaip medija, juk kaip tik ir turėtų pateikti su-

struktūrintą kokios nors kūrinių viemos vaizdą, bet to, deja, negaliama pasakyti, pvz., apie Arsenale rengiamas ekspozicijas).

Studijuodamas Dailės institute ir kurį laiką po to Vilutis gilinosi į techninės ir simbolines giliaspaudės galimybes. Jo studijų laikais, XX a. 7-ajame dešimtmetyje, Lietuvos grafikoje klestėjo iškiloji spauda – grubūs primityviai stilizuoti, iš tau-todailės nusižūrėtų formų medžio ir linoleumo raižiniai, daugiausia literatūros veikalų kaimo tema iliustracijos ir estampai tautosakos motyvais. Vilučio karto grafikai išsižadėjo „gyvybingos tradicijos“, nuo kaimo ir jo folkloro pasuko link miesto, profesionaliosios dailės, poezijos, rašytinės istorijos ir amato įgūdžiams reiklių metalo gravīrų. Parodoje eksponuojami daugumai žiūrovų nematyti dailininko ankstyvieji sausos adatos raižiniai ir ofor-

tai. Estampuose ir iliustracijoje praeitis ir dabartis, skaitiniai ir fantazija, išmonė ir grafikos tyrimai susi- pina pagal sapno logiką. Tvirtų raumenengų nuogalių minia („Legenda apie Jasinskį“, 1968), fosilio vėjo kedenama, karda mojuojanti begalvė būtybė (fortų pagal Simono Daukanto veikalą serija „Žalgirio mūša“, 1970), vonion išsraustas kampuotas galiūnas („Atletas po dušu“, 1971) ar lyriniam ei-lėraščių herojui atstovaujantys androïdai (Vytauto Onaicio „Nerimo pasakos“, 1971, Vytauto Skripkos „Jūros klėtys“, 1972) turi aibę ivarių stiliių požymių ir tarsi priklauso daugybėi laikų. Akmenys ir raumenys daug kur išmarginti lygiagrečiais brūkšneliais, jau brėžiamais ir su li-niuote. Vilučio darbuose šis svarbus ankstesnių tautodaile grįstų raižinių

NUKELTA | 6 PSL.

Temos vadybininkai

Naujosios dramos dienos Lietuvos nacionaliniame dramos teatre

Milda Brukštutė

Jau vien žiūrint į Naujosios dramos dienų (NDD) programą buvo galima suprasti, kad, pradedant pavadinimu (kuris praėjusiais metais buvo paliktas dvigubas) ir baigiant turiniu, dramaturgijos festivalį „Versmė“ štaiš metais galutinai išstumė kažkas kita. Nors NDD panastraėt ir skelbė, kad tai – naujos lietuvių ir užsienio dramaturgijos pristatymai, kaip tik dramaturgijos labiausiai čia ir trūko. Vos užmetus akį į vargingą NDD lankstinuką teko susiprasti, kad vietoje žadamų pjesių laukia viena ar kita tema surinktų faktų bei nuomonų sankaupa, savotiški projektai ir akcijos. Matyt, pernelyg senamadiška šiandien žodži „dramaturgija“ suvokti kaip pjesės teksta, nes jis jau kuri laiką intensyviai plečia savo reikšmių ribas.

NDD prasidėjo „Maidano dienoraščių“ skaitymu. Lietuvių aktoriai pristatė dokumentinę pjesę (dramaturgė Natalija Vorozbit) pagal Ukrainos revoliucijos īvykių liudijimus. Asmeninio lietuvių santykio čia tiek, kiek pradžioje, becinant į salę, iš žiūrovų buvo išpešta keliais klausimais: „ar buvot Maidane?“, „kaip tai paveikė jūsų gyvenimą?“ ir panašiai. Visa kita – jau lietuvių aktorių lūpomis pakartotos ukrainiečių mintys, prisiminimai. Tokia dokumentika teatre atrodo ne tokia vertinga ar paveiki kaip dokumentinis kinas, ypač kai scenoje – žiūrovams gerai žinomi Lietuvos nacionalinio dramos teatro aktoriai, neleidžiantys pamiršti, kad kalba ne

iš savo patirties, ne savais žodžiais. Beje, pačiame pjesės tekste lyg ir buvo bandyta išlaikyti autentišką šnekamają kalbą. To pasekmė – breikalingas daugžodžiavimas, o kartais ir kalbos kultūros klaidos. Gali būti, kad dalis problemų kilo dėl vertimo – programoje vertėjo pavidės apskritai nėra, tad gal tam nė nebuvo skirta pakankamai dėmesio ir laiko.

Birutė Mar parengė skaitymą „Ledo vaikai“ pagal 1941–1956 m. Lietuvos tremtinį Sibire, savo tėvų prisiminimus. Tekstas paruoštas ir pateiktas kaip prisiminimų vakaras, su jি pajavairinančiais to meto poezijos intarpais. Nors šios istorijos pobūdis dėl jos šaltinių atrodo labai asmeniškas, aktorės santykis su ja bent skaitymo metu pasirodė besas lygiai tok pat kaip ir su visais kitais jos skaitomas tekstais. Pasirodo, tapatinimasis su savimi bei savo tėvais gali būti nė kiek ne mažiau sintetinis.

„Džuljetos“ – taip pat dokumentinis ir asmeniškas kūriny, paliečiantis skaudžią, nors ir ne tokia traigška tema. Idėjos autorės ir režisierės Simona Bickšaitė ir Marit Sirgmetė kartu su dramaturgijos bendraautoriumi Andriumi Jevsejevu bandė pajudinti etatinių aktorių, gaunantį mažai vaidmenų, problemą. Tema atrodė išties aktuali, nenuvalkiota ir turinti potencialo virsti įdomiu kūriniu. Vis dėlto atrasti ko nors užslėpto, netikėto šiame lauke kūrėjams nepavyko. Aktorės žarstėsi žynomis tiesomis ir nepasakė beveik nėkio, ko nebūtų galima numanyti,

nors sudarė nuoširdaus pokalbio iliuziją, pirmuoju asmeniu kalbėdamas apie vidutinio amžiaus moterims nedėkingą savo profesiją. Iš įrašo skambėjė jų pasiskymai buvo jungiami su anglų laida apie gyvūnijos pasaulį, kovą dėl išlikimo. Ir anglų kalba, ir bandymas gretinti aktorių profesiją su gyvenimu laukinėje gamtoje atrodo pritemptai ir primityviai, o balsius, kai pagalvoji, kad be to juk apskritai jokios jungiamosios grandies, jokios idėjos, kaip paprastą interviu paversti dramaturginiu tekstu, iš viso nebūtų. Skambant šiemis tekstams aktorės visą laiką tiesiog sėdėjo priešais žiūrovus. Vieną akimirką tai tapo ištisies įdomu – įraše vienai iš šių aktorių pasakius, kad jai čia sėdėti nieko neveikiant visai nesinori, galima pajausti žiūrovų ir aktorių, sėdinčių vieni prieš kitus, nuobodžiajančių ir neturinčių kuo užsiimti, ryši.

Paskutiniame, Yanos Ross režiuotame skaityme „(Savi)žudikai“, rengtame kartu su dramaturgijos kuratorių Sigita Ivaškaite ir Andriumi Jevsejevu, šalia jau įprastos dokumentikos buvo įberta ir šiek tiek ironijos elementų. Išklausę statistikos apie savižudybių skaičių Lietuvoje ir kelių filosofinių pasvartymų apie savižudybės prigimtį (vėlgi – kaip tiesmuka ir nuobodu!) sulaukėme ir šiokio tokio dramaturginio persivertimo, idėjos. Nuo šiol savižudžiai (niekaip neprisiverčiu rašyti spektaklyje vis kartojamo naujadaro „savižudikai“) bus skatinami rašyti kultūrinio tipo projektus ir prašyti finansavimo savo gyvy-

„Maidano dienoraščiai“

D. MATVEJEVO NUOTR.

tą šiumečio festivalio specifiką, jo organizatorų tikslus ir lūkesčius.

Kaip prieš „Oidipo miesto“ videoperžiūrą teigė LNDT meno vadovas Audronis Liuga, šiaiši skaitymai buvo bandyta žiūrovams pristatyti šiuo metu Vokietijos teatruse platusių, o Lietuvoje gana retą dramaturgo, ne kaip pjesės autorius, bet kaip spektaklio bendraautorio funkciją. Vis dėlto po šių skaičių atrodo, kad tarp šio sumanymo ir jo igyvendinimo žioji nemenkas plynas. Visų pirmą todėl, kad vietoje šiuolaikinės vokiškos dramaturgo smapratos, remiantis kuria jis iškeiliamas aukščiau už paprastą pjesės autoriją, susidūrėme su dramaturgo ištūmumu, paverčiant jį tik paviršinės informacijos rinkėjų, ne kūrėju, o savo ištuometinė temos vadybininku. Žinoma, kai viskas daroma kartu, o aktoriai ir režisieriai užimti, nelieka laiko net ir pačiomis įdomiausioms idėjomis išplėtoti. Tačiau tai turėtų rūpėti ne žiūrovams, o festivalio organizatoriams ir dalyviams.

Galų gale nedera pirminių eskių vadinti naujaja drama, negana to, užėmus prieš tai buvusio ir ištikimų žiūrovų bei laiko nestokojančių dalyvių turėjusio festivalio vietą.

Jaunas ir brandus

Trio „FortVio“ koncertas Taikomosios dailės muziejuje

Vytautė Markeliūnienė

Forteijoninis trio „FortVio“, susibūrė 2006 m., artėja prie pirmojo veiklos dešimtmečio ribos. Vie na vertus, jau yra netoli, ir šio faktu akivaizdoje galime konstatuoti užtikrintą šio ansamblio susikūrimą bei išišvirtinimą koncertinėje erdvėje, kaip ir galime pasidžiaugti tuo, kad jo nariai – Indrė Baikštytė (fortepijonas), Ingrida Rupaitė (smuikas), Povilas Jacunkas (violončelė) stoiškai įveikė pradžios, išsivažiavimo, repertuaro paieškų barjerą, neišskirtė, kad ansamblis apsięjo be narių kaitos (pastovumas – viena esminiu kamerinių ansamblių tvirtėjimo sąlygu) ir dabar jau gali sistemingai darbuotis sąmoningai pasirinkto repertuaro, kaip jam būdingos meninės ištarmės, linkme. Kita vertus, „FortVio“ dar tik netoli pirmo dešimtmečio ribos, taigi jų dar galima vadinti jaunu, o jo koncertų publika tenka nuolat išgyventi šių atlikėjų interpretacinių karščio alsavimą, jų jaunatviškas pastangas groti tarytum naudojant tapybos techni-

ką *alla prima*, vienu atsikvėpimu maksimaliai neabejingo išartikuiliuojant grojamus opusus, įgaunantiuos veržlios ir gyvybingos pirmojo, vienatinio karto energijos.

O štai ir dar keli konkretūs jau no, bet jau ir brandaus ansamblio paliudijimai. Koncerte Taikomosios dailės muziejuje lapkričio 9 d. pristatyta ir pirmoji „FortVio“ kompaktinė plokštélė, kurioje įrašyti Johannesso Brahms Fortepijoninis trio Nr. 1 B-dur, op. 8, ir Dmitrijaus Šostakovičiaus Trio Nr. 2 e-moll, op. 67. Tai įrašas, fiksujantis ir įamžinančias pastarųjų metų ansamblio techninę, kūrybinę laikyseną, kurios formavimuisi, be kita ko, itakos turėjo intensyvius darbas su Lietuvos ir užsienio profesoriais: Dalia Balsyte, Avedisui Kouyoumdjanui, Johannei Meissliui ir kitaikai ECMA (Europos kamerinės muzikos akademija) meistriskumo kursų vedėjais. 2012 m. ansamblis tapo aktyviu ECMA nariu ir gavo galimybę plačiai koncertuoti, daryti įrašus. Beje, visi trys „FortVio“ nariai dėsto LMTA Kamerinio ansamblio katedroje.

Patirties kaupimo procese „FortVio“ jau teko apsižvalginti įvairios stilistikos horizontuose. O naujoji programa savaip bylotų apie ambicingą ansamblio drąsą pasirenkant tris ciklinės kompozicijas (visos – 8 dalių), kurios 2002, 1985 bei 1941 metais. Tai Broniaus Kutavičiaus „Aštuonių Stasio miniatiūros“, Peterio Vasko „Episodi e Canto perpetuo“, Olivier Messiaeno „Kvartetas laiko pabaigai“. Atliekant pastarąjį opusą smuikui, klarnetui, violončeliui ir fortepijonui prisiėdo dar ir Vytautas Giedraitis (klarnetas). Man regis, interpretuodamas minėtasis kompozicijas, ansamblis savaip rėmėsi ne tik į jų savitumus, skirtumus, bet ir į paraleles. Bendru vardikliu čia tapo fortepijoninio trio instrumentai, jų tembrinių santykis, vienur ir kitur kompozicijas persmelkiantys unisonai, neramaus šiurkštumo sūkuriai.

B. Kutavičiaus kompozicijos tėkmė, kurioje galėjo tiesiog reikštis intymaus mažažodiškumo matmuo, šikart pasipildė ir netikėtai romančiniams trio būdingais bruožais – eks-

Indrė Baikštytė, Ingrida Rupaitė, Povilas Jacunkas

ANSAMBLIO CD VIRSELIS

presija, koncertiškumu, kontrastais. Taigi išgirdome kiek kitokį B. Kutavičiaus muzikos variantą. O. Messiaenai dedikuotas P. Vasko opusas įgijo jungties poziciją – čia intymus lyrizmas dar intensyviau pynesi su tiršta harmonija, monumentalia faktūra, ką jau kalbėti apie konkretias užuominas į O. Messiaeno muzikos kalbą. Trio atliekai čia pasitelkė įtaigiai koloristinę jauseną, iškalbingus frazių rečitatyvus, autentiškas instrumentų prigimties galimybes, kurdamai kone teatrališką atmosferą. Centrinė koncerto kompozicija tapo „Kvartetas laiko pabaigai“, kur kiekvieną atlikėją – V. Giedraitį, I. Baikštytę, I. Rupaitę, P. Jacunką – išgirdome tarytum dviejose ampliuose: kaip dialogo užvaldytus ansamblistus ir kaip retori-

nės itaigos įkvėptus solistus. Šiame kontekste įprastai stiprios pasiskymo reikmės nestokojančias I. Baikštytę ir I. Rupaitę itin jautriu bendravimu inspiravo P. Jacunko violončelės partija, kupina polinkio improvizuoti ir išiklausyti į pauzų virpėjimą (ypač penktokoje dalyje). V. Giedraičio atliekama klarneto partija, kurios solo užpildė visa trečią dalį („Paukščių bedugnė“), drückesi įtaigiai laiko tēkmės matmeniu, techniką savaip pakylėdama virš materijos, tarpdama vaizduotės ir polėkio labirintuose. Atlikėjų ketvertui pavyko šioje sudėtingoje partitūroje netik surasti ansamblio tarpusavio skambėjimą, bet ir paliki ryškų, individualų dialogo su O. Messiaeno muzika įspaudą.

Kitoks, bet geras

Pasibaigus festivalui „Vilnius Mama Jazz“

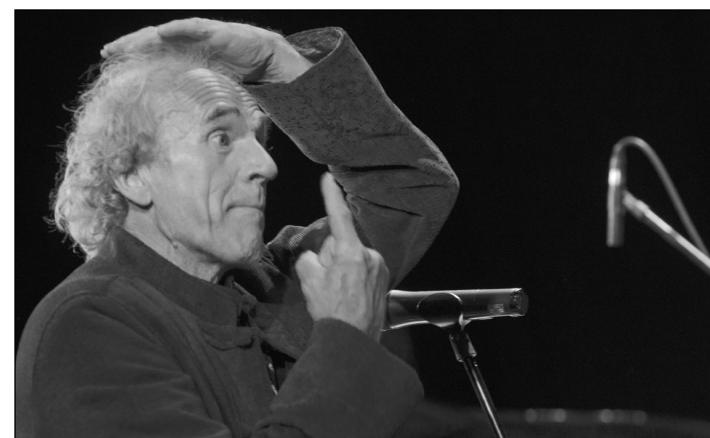
Algirdas Klovai

Trylikasis tarptautinis džiazo festivalis „Vilnius Mama Jazz“ buvo kiek kitoks nei visada. Po dvių pirmųjų tradiciskai suorganizuotų varakų Lietuvos rusų dramos teatre, savaitgalį patekau į tokį, kaip žiūrovai vadino, „džiazo jomarką“, kuris man iš tikrujų labai patiko, nes kūrė šventęs nuotaiką. Tik išėjus į Lietuvos nacionalinį dramos teatrą, jau fojė pasitiko fotografijų paroda, kurią daugelis džiazo mėgėjų anksčiau galėjo matyti Birštone, bet čia ji buvo kitaip eksponuojama. Parodoje dalyvavo mūsų didieji džiazo fotografi – Dainius Labutis, Vytautas Suslavičius, Albertas Švenčionis ir Nerijus Petrauskas. Gaila tik, kad prie nuotraukų nebuvo įvardinta, kas čia užfiksotas, tačiau, pamatės 1988 m. Birštonto festivalio nuotraukas, supratara – laikas bėga!

Pasidžiaugę paroda patekoma į džiazo kūrimo ir atkūrimo „irankių“ pasauly. Instrumentus demonstravo „Tamtas“, o kompaktinių ir viniliinių plokštelinių siūlė išsigytį garsiajai kompanijai ECM ir „Thelonious“ atstovaujantį „Rüdninkų knygyną“, kurio valdose, be kita ko, su didžiule nuolaidą galėjai nusipirkti puiķių *free jazz* išleistus „NoBusiness Records“. Pavargęs nuo pirkinių, galėjai prisesti „Verslo žinių“ skaitykloje.

Tai dar ne viskas, ką siūlė džiazo fojė. Atsigaivinęs gérimalis ir užkančias, čia galėjai sutikti devynias galvės ilgai neregtų pažįstamų ir, atsišedę ant patogaus sėdmaisiai, ramiai laukti koncertų, kurie, beje, vyko ir čia pat, fojė. Šioje netiketai labai jaukioje aplinkoje koncertavo ne tik Lietuvos kolektyvai, bet man labiausiai išsiminė patys jauniausi. Šeštadienio koncertus 12 val. savo pasirodymu pradėjo Vilniaus Balio Dvarionio dešimtmetės muzikos mokyklos džiazo ansamblis „Made in 234“. Tai džiazo klasės, kurioje jau ne vienus metus vyksta lietuviško džiazo evoliucija, gimsta ir užauga mūsų jaunesnijų džiazo kartą, numeris. Laimėjusi *Grand Prix* jaunuų džiazo atlikėjų konkurse „Vilnius Jazz Young Power 2014“ ir Lietuvos gretutinių teisių asociacijos AGATA prizą kitame rudeniame festivalyje, ši jauna komanda labai gerai pagrojo ir „Mama Jazz“ renginyje. Labiausiai išsiminė pirmosios dvi kompozicijos, kurių autoriai, atrodo, – patys grupės narai. Čia puikiai suskambėjo visi instrumentai, išpudingi solo epizodai. Kitos, didžiujų džiazo meistrų kompozicijos, buvo taip pat gerai aranžuotos ir atliktos. Kažin ar būtų viskas taip tobula, jei ne šios grupės mokytojas Vytautas Labutis (koncerto metu kulkliai sėdėjęs fojė ir filmavęs pasirodymą). Kiek čia ir jo darbo iðėta! Nors jis pats sako, kad yra tik padėjėjas ir konsultantas. Vytauto Labučio parengti vaikai – ne pagal amžių virtuoziški ir išprusė. Jie jau tapo tarptautinio jaunuų atlikėjų

kamerinės ir džiazo muzikos konkursu „Sąskambiai“ laureatais, pelnė didžią prizą „Pavasario trimitų“ konkurse Plungėje, sėkmingesnai pasirodė ant Lietuvos nacionalinės filharmonijos ir daugelio kitų scenų.

Vladimiras Tarasovas

Smagu, kad tabla naudota nuo pat pirmos projekto kompozicijos, nes įnešė savotiškos *world music* spalvos, kurią reikšmingai praplėtė (gilia, kad tik vienoje dalyje) sitaras ir tampūra. Apie kūrinio idėją kaip ir

muzikantams labiausiai patinka Billo Frisello ir Mileso Daviso muzika. Beje, pirmieji grupės „Kneebuddy“ koncertai įvyko Los Andželo roko klube „The Temple Bar“ ir tai jų kūrybai visiems laikams uždėjo roko muzikos antspaudą. Tiesa sakant, man jis nepasirodė itin ryškus.

Kitas JAV kolektyvas, padaręs man tikrai gerą išpuštį – tai žinomo trimtininko Terence'o Blanchard'o „E-Collective“. Tiesa, elektronikos čia buvo daug ir man pasirodė, jog legendiniu trimtininku vadinamas T. Blanchard'as grojo mažokai ir per daug susižavėjo elektroniniais instrumentais, tačiau kompozicijos buvo išraiškingos, protingos ir išpudingos. Beje, šios kompozicijos išduoda Terence'o pomėgi rašyti muziką filmams, jos skamba labai iliustratyviai, dinamiškai ir „kinematografiškai“. Kritikai mano, kad būtent jo dėka džiazo muzika vėl prasiskynė kelią į populiarų filmų garso takelius. Ypač ryški T. Blanchard'o partnerystė su garsiu kino kūrėju Spike'u Lee. Trimtininkas teigia, kad jam smagu rašyti muziką filmams, bet smagiausia išiciti į džiazo klubo sceną ir groti. I Vilnių T. Blanchard'as atsivežė savo naujausią grupę „E-Collective“, kurią vadina vienu svarbiausiu savo projektu. Kolektyvas stebino emocingu, dinamiškumu, technika ir energija, ypač gitaristas Charlesas Altura, kurio kartais net atrodė pernelyg daug.

Dar vienas amerikietis, kurio labai laukia, – Markas Turneris. Jam likimas lėmė groti Vilniuje su trio, o ne kvartetu, nes trimtininkas Avisha Cohenas, mirus tėvui, grįžo į JAV dar iki koncerto. Nors visi muzikantai tikrai labai šaunūs, sunku yra išsisukti trise, kai visas kompozicijos surengtos keturiems ir grindžiamos trimito ir saksofono duetu. Žinoma, negalima neįvertinti kolektyvo pastangų, bet tikėjausi kiek spalvingesnės muzikos.

Labiausiai iki festivalio išliaupintas svečias iš JAV – saksofonininkas Steve'as Colemanas su savo grupė „Five Elements“. Šis muzikas, uždraudęs filmuoti ir fotografuoti koncertą, yra labai žinomas, turi savo muzikos filosofiją ir sieja ją su gamtos reiškiniais bei dėsniais, ieškodamas geresių būdų muzikoje išreikštį mintis. Ypač pirmuoje dviejuose kūriniuose buvo juntami minimalizmo principai muzikinėje kalboje, faktūroje, ostinatišumas melodinėse linijose ir konstrukcijose. Tai labiausiai jautėsi bosiens gitaros, trimito ir saksofono partijose, kur ostinatišnai ramsčiai nuolat buvo „permūšinėjami“ trumpomis improvizacijomis. Būgnai skambėjo kur kas laisviau, lyg Seanas Rickmanas būtų kitoje sceneje, ir man jis patiko labiausiai. Steve'as Colemano ir „Five Elements“ muzika labai sudėtinga ir nelengvai suvokiama, bet naujas klausytojus ji traukia lyg bites prie medumi kvepiantį žiedą.

Su kolektyvu iš Šveicarijos atvy-

kęs amerikietis saksofonininkas Gregas Osby vadinamas viena svarbiausia dabartinio džiazo figūrą. Ryškus, pasitempęs, gražu saksofono garsą ir nepriekaištingą techniką bei maštymą turis muzikantas. Keista, bet jų bendras projektas su ne kartą Lietuvoje viešėjusia grupe „Vein“ ne visai sulipo, nors, atskirai pažvelgus, abu vienetai buvo puikūs.

Be Lietuvos ir JAV džiazo kolektivų festivalyje grojo ir Europos muzikantai. Perspektyvus, nors dar tik pradedantis savo istoriją jaunu žmonių iš Estijos ansamblis „Pae Kollektiv“ jau turi savo stilistinį veidą. Vilniuje jis atliko pianistės Kirke Karja labai simpatiškas, švelnias kompozicijas, grįstas įvairios muzikos derinimui ir jungimui. Groti kolektyvas moka, o drąsos greitai atsiras.

Greta estų nederėtų pamiršti ir suomių, labai įdomaus kolektyvo „Markus Pesonen Hendecet“. Pats grupės lyderis, gitaros meistras ir kompozitorius teigia, kad muzika jam yra labai vizualus dalykas. Jis mato garsą, galintį nupiešti vaizdus, kuriuos patys išvaizduoja kurdamas. Tai labai įvairiapusiškas muzikas, fotografas ir šiaip menininkas, kurio projekte dalyvaujantys muzikantai turi savus vaidmenis. Skambesi puikiai papildė skaidrus smuikininkės garsas, virtuoziškas akordeonas ir,

Greg Osby

žinoma, nuostabusis Liudo Mockūno gigantiškojo (bosinio) saksofono garsas.

Stiliškai stipriai iš kitų išsiskyrė prancūzai – „Hubert Dupont Jasmin“, kurių muzika lyg ir turėtų atspindėti koncepcualias idėjas, susijusias su per arabų šalis nuvillnijusiomis vadinamujų „Jazminų revoliucijų“ bangomis. Kalbant paprasčiau, ši muzika yra labai miela, turinti nemažai *world jazz* bruožą, artimų klasikinės Rytų muzikos elementų plėtojimui. Be paties grupės lyderio, atskiro pamėjimo verti perkusijos specialistas Youssefas Hbeischas ir fleitininkė Naissam Halal.

Iš tokio didžiulio, margo ir įdomaus renginio kiekvienam klausytojui išlieka atmintyje skirtinių dalykai. Lauksime kitų metų ir keturioliktojo festivalio.

Apie ką šoko bitės?

Šeštasis šiuolaikinio šokio festivalis „Bičių saskrydis“

Helmutas Šabasevičius

Lapkričio 14–16 d. „Menų spaustuvėje“ vyko šiuolaikinio šokio festivalis „Bičių saskrydis“ – jo rengėja „Artopia“ jau šeštą kartą pristatė profesionalias ir tokiomis mėginančias tapti Lietuvos šiuolaikinio šokio bitutes. Jau trečią dešimtmetį dūzgiantis Lietuvos šiuolaikinio šokio avilys vis pilnėja, tačiau tame su neštas medus vis dar nevienodos kokybės.

Šeštame saskrydyje buvo visko – premjerų, naujų anksčiau sukurtų spektaklių redakcijų, eksperimentų, nebaigtų kūrinių ir jų eskių. Konceptualia spektaklio programos ne galėtum pavadinti, bet toks tikslas vis dar ne Lietuvos šiuolaikinio šokio scenos jėgoms. Todėl kebuli pasirinkti ir šio festivalio programos reflektavimo strategiją. Galbūt pakaktų statistinio požiūrio: jis leidžia džiaugtis kūrinių ir atlikėjų gausa, vis didėjančia šiuolaikinio šokio sklaida. Vis dėlto sažiningiau pažvelgti į trijų dienų saskrydį pamirštant netolygų festivalio dalyvių pasirengimą bei skirtingas kūrybines slygas ir kiekvieną kūrinių vertinant be didesnių išlygų – kaip konkretaus žiūrovo teismui pateiktą šiuolaikinio šokio diskurso fragmentą.

Festivalį pradėjo iki šiol negirdėta šokio grupė „GESH' move“, kurios pavadinimas slepia judesio pažadą. Spektaklis „K.I.D.“ – dar vienas rebusas, kurį šifravo visas būrys kūrėjų: dramaturgė Silvija Čižaitė-Rudokienė, choreografė Erika Vizbaraitė, režisierė Gabrielė Augelytė, kompozitoriai Rita Mačiliūnaitė ir Donatas Tubutis, kostiumų dailininkė Laura Darbutaitė, scenografe Lauryna Liepaitytė, scenarijaus autorė Birutė Kapustinskaitė, o atliko Greta Grinevičiūtė, Sigita Juraškaitė, Telmanas Ragimovas ir Indrė Lencevičiūtė. Kuriuose dažmės minučių spektaklis vyksta taip, kaip žadama programėlėje, bet aiški istorija spektaklyje virsta painia vaizdinė šarada. Tamsioje erdvėje pakabinotos sūpynės – galimo, būsimos, buvusios judesio simbolis ir jadesio aikštėlė, padedanti išskleisti autentišką, organišką judejį, kurį vis dėlto dažniausiai nustelbia dirbtinė automatinė artikuliacija iš purtymosi ir grimasų, vis dar rodančių, jog aplinka šokio kūrėjams tebéra ir psichologinis, ir emocinis priešas. Atlikėjų judesiai savaime energingi, bet energija skeleidžiasi netolygiai, atrodo, kad sinchroniško judesio, vaidybų pasitelkimo motyvai nėra iki galo apgalvoti ir pasverti.

Choreografinį spektaklio pradą užgožia kiti vizualiniai efektais – dūmai, šviesos ir šešeliai (gražių efektų išgaunama supantis iš apačios apšviestomis sūpynėmis), kuriantys kitą, neprisklausomą spektaklį scenos šonuose. Kasperio Hauserio – autsaiderio, nepritapėlio – tema kūryboje nenuja, o čia ji igauna dar vieną reikšmę: gal tai kūriny apie šiuolaikinį šokį, provokuojantį, są-

moningai erzinančių teatrinių išpučių kanonais supančiotą konservatyvą auditoriją?

Festivalyje „Naujasis Baltijos šokis“ jau matytas Marius Pinigio ir Manto Stabačinsko spektaklis „D&G“ užšiurotas dvigubu šifru: pirmiausia tai Lietuvos didvyriai Steponas Darius ir Stasys Girėnas, tačiau (kaip atskleidė laisko, trečiojo veikėjo, tikriausiai kiekvienam žiūrovui antrą spektaklio dalį pasukančio vis kita kryptimi, tekstas) – ir „Vši Dolce&Gabana Lietuva“, kurios atstovai Juozui Petruškevičiui prie Lietuvos kultūros ministerijos įsteigtos Dariaus ir Girėno saskrydžio šimtmečio minėjimo direk-

rašus ant šokėjų marškinelių).

Dar pusantro mėnesio, ir pradėsime pamiršti herojus, jamžintus litų banknotuose, tarp jų – ir pilkšvai žydrą Dariaus ir Girėno porą, įgavusių oficialiajam kanonui nepriimtinų konotacijų. Spektaklio pristatytyose pabrėžiama ir pačiam spektaklyje akivaizdi herojaus sampratos kaita: nuo Atlanto nugalėtojų iki metrosexualų, kurie čia vis dėlto virsta keistomis androginiškomis būtybėmis, su aukštakulniais batais besistaipančiomis mados podiumi ar lėktuvo pakilimo taku.

Antrą festivalio dieną pristatyta šiuolaikinio šokio požiūrių ir ieškimo įvairovė – vitrina, kurioje gal-

pradą, tekstą paversti informacijos šaltiniu. Abiem atvejais verta atsi-kratyti mėgėjiškų „vaidybinių“ intonačijų.

Jaunuoliškais minčių proveržiaisiai kompozicijoje „Sudie“ daliosi Jonas Gineika ir Miglė Čaplinskytė – nuoširdus jų duetas pratęsia jausmų choreografijos tradiciją, bet išsiautumas į situacijas ir nebolas fizinis pasirengimas dar negarantuoją įtai- gios ir paveikios šokio formos.

Konceptualiausias ir vientisiavias pasirodė trumpas epizodas „Ne-nukrypim nuo minties“ – jo lakoniškumo ir nuoseklumo vertėtų pasimokyti daugeliui šiuolaikinio šokio kūrėjų, ne tik pradedančiųjų, bet ir profesionalų. Kristinos Krapkaitytės, Juditos Ščekutės, Viktorijos Semakaitės ir Gabrielės Tubelytės judesiai artikuliotas pokalbis nepasizymėjo efektais ar jausmų deklaracijomis, juo labiau tai nebuvo pasiplepėjimas – vienas kitas ryškus, sutelktas judesys skatinė galvoti ne apie tai, kas pasakyta, bet apie tai, kas slipy už taupaus pašnekesio frazių.

Judesio ir perkusijos dialogą mežgė Lukas Karvelis ir Rūta Šeduvičytė – tai buvo Leonardo Gutauskio eilėraščio „Apie kalnų-medį ir praskrendančių paukščių švilpesi“ interpretacija. L. Karvelio pavarde įsidėmėti paskatino prič porą savaičių. Šokio teatre matyta kompozicija „Velnio vėlė“; įdomus kūrėjų siekis ieškoti gilesnės teminės medžiagos, judesį kildinti iš intelektinio nusiteikimo, eksperimentuoti judesių, šviesų, garsų faktūromis.

Pirmą kartą stebint „Bičių saskrydį“ pravartu buvo išgirsti naujus šokio grupių ir kolektivų pavadinimus. Tikriausiai jų veikloje nereikia ieškoti meninių aukštumų – čia svarbesnis socialinis, edukacinis šokio aspektas.

Vilniaus vaikų ir jaunimo klube „Šatrija“ veikiantis šokio teatras „Forma“ parodė „Neramu laukimą“ – Loreto Raškevičiūtės kūrinių studijinio pobūdžio, o artistinė medžiaga – gana netolygi. Laisvalaikių centro „7 mūzų“ šokio kolektivas „Fa'bula“ atliko Ugnės Piascienės kompoziciją „Kai pasiekius Tavo rankas“, šiuolaikinio šokio studija „Ba.La.“ – Lauros Bainaitės „Momentą“.

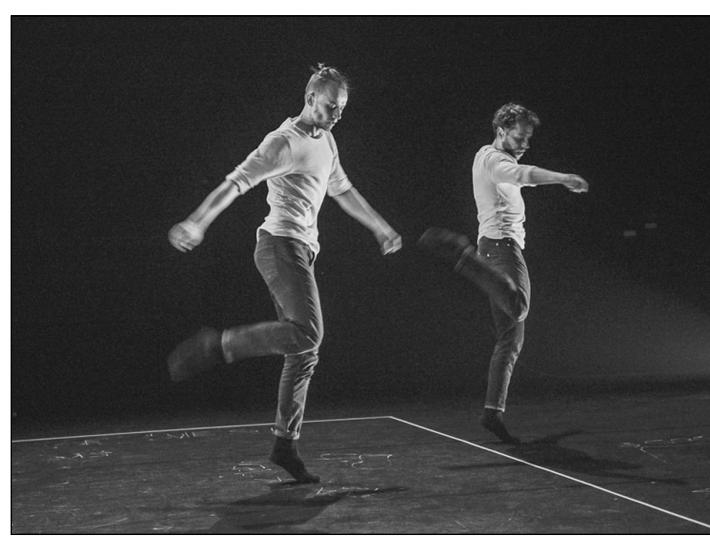
Poetiškas (ar ironiškas) studijos (ar kolektivo) pavadinimas „11 Jonavabalių“ parodė „Groži“ – Agnės Ramanauskaitės kūrinių, gildenantį socialinius ir estetinius klausimus, bet gal labiau reikšmingą pačioms atlikėjoms, jų psychologinėi ir fizišių savivokai. Tai buvo, ko gero, masiškiausias festivalio kūrinių, o daugiausia žiūrovų dėmesio pareikalavo grupės „Found of Sounds“ ir Miglės Praniauskaitės choreografinės eskizas „Rekonstruoti“, kuriame dvidešimt minučių aiškintasi žmogaus ir jų supančios aplinkos ryšius.

Ambicingas trupės „SKAA“ sunamymas – gerai žinomas Patricko Süskindo knygos ir Tomo Tykwerio

filmo „Kvepalai“ vizualizacija remiantis gatvės ir šiuolaikinio šokio plastika. Naratyvinei spektaklio linijai išskleisti padeda prieš aštuonerius metus kilęs ir vis dar gyvas „Kvepalų“ sukeltas šurmuly, puiki Beno Whishaw vaidyba, rafinuota scenografija, kuria prič porą metų teko matyti Kino ir miniatiūrų muzejuje Lione. Bet tirštas asociacijų laukas nėra palankus choreografui ir šokėjui Mariaus Eidrigevičiaus, Karolinos Auglytės, Viktorijos Bobinaitės ir Eglės Kančauskaitės kūriniui iš istorinio kostumo užuominė, audeklų, stiklo buteliukų ir rusvo skysčio: užburiančio kvapo iš šių komponentų distiliuoti nepasisekė. Autorių pietaetas provaizdžio atžvilgiu akivaizdus, bet scenoje kol kas tik temos iliustracija be aikštenės pasirinktos judesio kalbos, jos formų bei derinių motyvacijos.

Antrą dieną festivalių ištikęs antplūdis baigiamajame „Bičių saskrydžio“ vakare nepasikartojo – tai rodo, kad nesuinteresuota šiuolaikinio šokio auditorija vis dar formuoja ir brėsta, vis dar priklausoma nuo primityvių „draugų, pažiūramų ir giminaičių“ santykų. O ta pusė ar kiek daugiau Juodosios salės, kuri trečią festivalio dieną stebėjo šokio teatro „Padi Dapi fish“ ir menininkų grupės „Žuvies akis“ sukurtą spektaklį „Paikos mergaitės maldos“, galėjo prisiminti gražiausius Lietuvos šiuolaikinio šokio istorijos puslapius.

2010 m. pirmą kartą parodytas spektaklis atmintyje išsaugojo stilizuotus įvaizdžius ir ritualizuotą, kontempliatyvią plastinę formą, kurią sukūrė choreografė Agnija Šeiko. Bet po puspenkutę metų kūriny atrodo gerokai pasikeitęs ir subrendęs, vietoj anksčiau minėto bulgarų kompozitoriaus Petaro Doundakovo dabar programoje – šiuolaikinės muzikos kūrėjo gruzino Gios Kančelių pavardė. Vizualinį spektaklio pavadalą sukurę Artūras Šimonis paryškino kultūrologinį požiūrį į spektaklio temą: stilizuotomis karalienės Viktorijos laikų sukniomis vilkinčios šokėjos (pati choreografė ir jau gerai žinomas Klaipėdos šokio scenos menininkės, pačios išbandžiusios choreografių kelią, Beata Molytė ir Aušra Krasauskaitė) prikelia daugybę asociacijų. Jos kūria ne tik Arthuro Rimbaud poetinio įvaizdžio mirą, bet artėja prie dar gilesnių krikščioniskosios civilizacijos parabolų, skatinančių galvoti apie kuriamą sutrejintą vaizdinį vienos iš tų šv. Mato aprašytų penkių paikų meringin, kurios, kitarai nei penkios išsmintingosios, laukdamos bet kada galinčio pasirodysti jaunikio pamiršo pasirūpinti žibintams reikalingu aliejumi. Viduramžių mene itin populiarus motyvas XXI a. pradžioje iškyla kaip plastinių laukimo būsenos apmąstymų seansas, kuriame remiamasi talpiais kultūros istorijos simboliais: kardu,

„D&G“

M. PUIDOS NUOTR.

cijos direktorius Audronis Šarutis praneša, jog projektas „Herojaus stilius“ finansuojamas nebus, nes vieno pasaulio laikraščiai raše, kad „Dolce&Gabana“ vengė mokesčių.

Užsibrežtų salycio tašką tarp praeities ir dabarties spektaklio kūrėjai – Mantas Stabačinskas ir Marius Pinigis, režisierė Vilma Pitrinaitė, dramaturgė Monika Jašinskaite, šviesų dailininkas Pavilas Laurinaitis – ieško Tinos Turner ir Davido Kovacsavics muzikoje, nebijdami rizikingu mirties kilpų ir prasminių salto mortale. Patraukliausiu šio spektaklio segmentu lieka kūnas ir judesys. Mantas Stabačinskas šiuolaikinio šokio aplinkoje jau gerai žinomas, o Marius Pinigis – tikras atradimas. Žavintis, energetiškai visavertis jo šokis dažnai pridengia silpnąsias spektaklio vietas, nes kūrių intensyvią paralelinę savo herojaus biografiją, sulaužydamas sumanymo primestus teminius rėmus, kurie, lyginant su matytu spektaklio variantu, tapo gerokai per anksti ir, kaip atrodo, dar negreitai suras vietai šiuolaikinio šokio muzuje.

Spektaklyje apstu ženklu: tai grindys sužymeti taškai (žvaigždės, nusileidimo tako ar avarinio išėjimo žymės), kreida rašomi žodžiai, tačiau jų reikšmės nėra pastovios, jas naikina ar visai nutrina energingi šokėjų judeles. Atrodo, vengiamama apsispręsti, kas svarbu, o kas ne, kas yra tekstas, o kas potekstė, ką verta pabrėžti, o ką – palikti žiūrovų dėmesiui ir atsiptiktinai susiklosčiuojamais aplinkybėmis (pavyzdžiu, už-

būt atspindi šios Lietuvos kultūros srities ateitis po kelerių metų. Parodytos kompozicijos nelygiavertės, kaip ir choreografų bei šokėjų pasirengimas, turėjimas ir mokėjimas ką pasakyti judesio ir šokio kalba. Julijos Melnik parentga kontaktinės improvizacijos grupė kompozicijoje „Viskas aišku“ demonstravo vieną iš šiuolaikinio šokio judesio kūrimo būdų – garso ir jausmo impulsų kuriamą formą, kurios įtaiga, kontaktas ir su partneriu, ir su žiūrovu priklauso nuo daugybės veiksnių: fizinio ir intelektinio pasirengimo, atvirumo, gebėjimo atsiriboti nuo pašalinų veiksnių, o svarbiausia – nuo talento ir fantazijos.

Kelis darbus parodė Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletu skyriaus auklėtiniai, kurių specializacija – šiuolaikinis šokis. Gana įdomus episodas „Meilė trunka tręjus“ pagal Augusto Strindbergo „Freken Juliją“, jo plastinę formą sukurę ir patys atliko Diana Šenauskaitė, Vytenis Ražanskas ir Monika Vojšnėtė (mokytojai Riikka Ihälainen ir Vaidotas Martinaitis). Įdomus teksto ir judeles dermės principas dar ne iki galo artikuliotas, bet patraukliai paradoksaliai saskambiai. Dinamiškasis episodas pavaldas laisvesnis, o tariantiems žodžiams ir sakiniams reikią paieškoti tinkamés faktūros: siekiant konkretybės ir abstraktybės kontrasto – tobulinti psychologinę įtaigą, o norint abi raiškos formas harmonizuoti – nugesinti jausminį

NUKELTA | 5 PSL.

Triušiai partizanai

Apie Agnaius Jankevičiaus suburto sindikato „Bad Rabbits“ spektaklius

Kristina Steiblytė

Pastaruoju metu vis tenka lankytis „Kablyje“. Ne vakarėliuose ir ne su riedlente: teatre. Dar ne taip seniai ten buvo įsikūręs Vido Barickio „Mr. Fluxus arba Šarlatai“, o dabar „Kablys“ pavirto „Bad Rabbits“ buveine. Ne, ne tų muzikantų iš JAV, o jaunų teatro kūrėjų, mėginančių kurti kitokį teatrą. Vos per mėnesį „Bad Rabbits“ čia parodė du naujus spektaklius – „Šiuolaikinis tolerancijos centras“ ir „Vienatvė. 1991“.

„Šiuolaikinis tolerancijos centras“, arba ŠTC, žiūrovus įtraukia į gančtinai ilgai trunkantį spektaklij-simuliaciją. Pirmoje dalyje vyksta darbo pokalbių simuliacija, čia veikia šeši darbo ieškantys jauni žmonės ir visi žiūrovai, gaunantys vis kito darbdavio vaidmenį ir sprendžiantys – priimti į darbą ar ne. Pasibaigus šiai dailiai, po trumpos pertraukėlės, visi kviečiami apsilankyt į darbus pretendavusių pasauliuose. Jie pertekli i kaip spektaklis, ir kaip ortodontės paskaita, ir kaip instalacija, žaidimas ar koncertas. O vienam ar dviem laimingiesiems – ir kaip pokalbis su vienu iš aktorių.

Idėja intrigujanti. Dalyvauti žiūrovams tenka daug, bet to dalyvavimo įkyriaiai nereikalaujama. Tiesa, nuo to beveik nickas neprilauso. Darbo pokalbio stimulatorius žiūrovai gali klausinėti, ko tik nori, ir nuo to priklauso, ką apie darbo ieškančiuosius sužinome. Tačiau mūsų balsavimas priimant į darbą, toliau vystantis veiksmui, iš esmės nieko nekeičia. Tad pirmoji dalis téra žaidimas, kurio metu galime pasitik-

rinti savo prioritetus: kaip rinkimuose, kur anonimiškai pasisakęs tematai savo balsą nuomonį statistikos fone. Tik spektaklyje ta statistika ne visai tiksliai pasitikėdama žiūrovų noru dalyvauti ir balsuoti skaičiuoklē ne kartą praleido ne vieną nuo balsavimo susilaikiusį dalyvį.

Stimulatorius galėtu būti sėkmingesnis, įdomesnis, jei tame būtu tiksliau apibrėžta, ką žaidžiam: dauguma vaidinančių, kaip ir žiūrinčių, buvo jauni žmonės, ne itin gerai išmanantys priemimo į darbą procesą. Ir nors šią simuliaciją pasižiūrėjus antrą kartą teko išsiptinti, kad skirtinga publika pakeičia klausinėjimo toną ir kryptį, vis dėlto ne tik žiūrovams, bet ir aktoriams nenukrypi į asmeniškumus, personažų ar savų istorijų, jausmų nagrinėjimą buvo sunku. Tiksliai vykdant spektaklio-simuliatoriaus pradžioje suformuluotas taisykles (t.y. žiūrovai darbdaviai, sprendžiantys, ar nori būtent šio darbuotojo), į darbą beveik niekas nebūtų priimtas. Teista romė, ką tik baigius mokyklą ir kadaise nelegaliai dirbusi ledų pardaveja (kad paugliai Lietuvoje dirbtų gali ir legaliai, jai darbą davusi teta nežinojo arba nenorejo žinoti) nori dirbt „Maximos“ kasinike. Teistas agresyvus vyrukas nori keisti neigaliųjų centrą, bet neturi nė vieno konkretaus pasiūlymo, ką jame keisti reikėtų. Nė vieno savo darbo metodo įvardinti negalintis gėjus nori dirbt pradinį klasį mokytoju žydiškoje mokykloje. Šokti nemokanti nešiojanti nori porą menešių dirbt striptizo klube ir taip greitai užsidirbt vaiko išlaikymui. Len-

apmästymu diena – pasaulio sukūrimo modelio kartotė, aštuntają pristatyta festivalio žiūrovams. Joje – susitikimu įspūdžiai, išreikštai vaizdiniais, įrašų nuotrupomis, judeisais – nuo grësmingai besikartojančios žvalios pasiutpolkés ritmų, azartisko kukturvelkių-spalvotų baliionų sprogdinimo iki lyno akrobato triukų. Atsitiktiniai susitikimai, atsitiktiniai įspūdžiai, atsitiktinės jų interpretacijos – lyg konceptualiesnio lygmens nebylus improvizacijų pagal pageidavimus šou, kurio vienos iš privalumų – žmoniška dvidešimt kelių minučių trukmė. Kûrėjas ir atlikėjas čia – vienas asmuo, riba tarp spektaklio ir performanso labai menka.

Akivaizdu, kad įprastiniai vertinimo kriterijai – kompozicinės sandaros su užuomazga, dëstymu, kulminacija, atomazga ir finalu vientisumas, stilistinis nuoseklumas, išbaigtumas galvojant apie per tris dienas matytus „Bičių sąskrydžio“ kûrinius nebeveikia. Vertinimo sistemos ne-apibrėžumas atrisa rankas kûrėjams, bet palieka neaiškumą net ir geranoriškai susitekusiems žiūrovams, kurie su savo patirtimi, išankstiniuose įsitikinimais, psichologiniu susitekumu vis labiau tampa šiuolaikinio šokio procesų bendraautoriais.

kas mokyklos pavaduotojas nori dirbt Vilniaus miesto savivaldybėje su jaunimo projektais, bet gali pasiūlyti tik vieną projekto idėją.

Antra spektaklio-simuliatoriaus dalis atskleidė, kad iš tikrujų buvo daugiau dirbama su veikėjų asmenybėmis, su tuo, kas juose tarsi ir galėtų kelti diskusijų apie toleranciją (t.y. ar gėjus gali mokyti vaikus, ar nesciajai dera šokti striptizą, ar kadaise apsivogusiai romei galima patiketi kasininkės darbą?). Tik simuliatoriuje pirmoji į sceną lipanti sâkandžio problemą turinti mergina neabejotinai sugebėt gerai dirbt trokštamu grožiu konsultantės darbą.

Spektaklyje „Vienatvė. 1991“ pasirinkti ir klausinėti žiūrovai beveik neturėjo progos. Bet kad spektaklis pavyktų, ir čia turėjome dalyvauoti. Pagal mokiniai rašinius sukurtais spektaklis apie nepriklausomybės kartą, prasidedantis Sausio 13-osios barikadomis ir pasibaigiantis masiniu arbato gérimu, prasidėjo ir bagnës skatinimui atlikti bendrą veiksmą, bendrininkauti.

Spektaklio premjerai pasirinkta data neatsitiktinė: spektaklis apie vienatvė parodytas lapkričio 11-ają, kai itin daug vienetų. Noras parodyti spektaklį būtent šią dieną, regis, kûrėjus priverté kiek paskubėti. Tik prasidėjusi „Vienatvė. 1991“ priminė ŠTC. Ir, deja, ne pačias geriausias aspektas. Pirmasis monologas, sakytas prie barikados, buvo ne visai tiksliai paruoštas. Painiojosi įvykiai ir datos, prie Sausio 13-osios barikados sakytas Sajūdžių primenantis monologas apie nepriklausomybės atkûrimo svarbą, o kviečiant vi-

„Šiuolaikinis tolerancijos centras“

NUOTRAUKA IŠ „BAD RABBITS“ ARCHYVO

sus dainuoti nepasiūlyta jokia daina, tarsi pačioje spektaklio pradžioje (nors stovėjusieji „Kablyje“, klausydami „Bunda jau Baltija“ ir panašių dainų, jau buvo supažindinti su kontekstu) bûtume galėję patys, visi kartu, susivieniję išsirinkti ir užtrauktis daina.

Iveikusieji barikadą buvo kviečiami citi tolyn. Tiesa, pats jveikimas neatrodė labai apgalvotas: juk barikadas statė lietuvių, tai kodėl patys jas turėjome ir įveikti? O jei buvo sumanyta parodyti, kad tas barikadas užsistatė mūsų tévai, o įveikti turime jau mes, tuomet tai ne visai pavyko. Nepaisant to, perėjus į kita barikadą pusę pasikeičia laikas ir jau nebéra kada galvoti apie Sajūdį, Baltijos kelią ar Sausio 13-osios naftą. Pasikeitus erdvėi ir spektaklio laikui, pasikeičia ir turinys: pristatomą daugybę mineralinio vandens reklamų. Kodėl mineralinis vanduo? Kodėl reklama? Tai ne visai aišku. Nors galima nutuokti, kad tai susiję su nepriklausomyje Lietuvoje vienu metu itin gaju žavėjimusi reklama ir visokiomis naujovėmis. Pažaidus ir su pokalbių laidois, vis dar genetinai populiarios (ir vis dar gančtinai neprofesionalios) formatu, veiksmas perkiliamas ant kadaise „Kablyje“ buvusios sce-

nos, kur visą laiką sėdi mergina, iš pradžių atrodanti kaip techninė darbuotoja, leidžianti spektaklio garsus. Tačiau ji pasirodė esanti spektaklio veikėja. Ir bûtent jos veiksmas įkūnijo tą vienatvę, kurią kartu su laisve dovaną gavo beveik visa tauta. Vienatvę, atneštą neišspildančių lūkesčių, nuolatinio trûkumo, nesaugumo. Vietoj meilės ir dëmesio ji gauna tik žaislino triušio apkabinimą. „Vienatvėje. 1991“ tas triušis priminė ne tik mielą, patikimą žaislą, bet ir šiurpinančius Davido Lynchio triušius iš „The Rabbits“.

Patys „Bad Rabbits“, kaip ir šis triušis, palieka dviprasmišką įspūdį. Viena vertus, drąsūs, atviri, provokuojantys ir tuo labai džiuginantys. Kita vertus, pernelyg pasitiki provokacija ir prieš kviesdamiesi žiūrovus ne itin kruopščiai ruošiasi. Tai atleistina atliekant gatvės veiksmą, akciją, hepeningą, bet kai kalbamė apie spektaklius, kurie iš žiūrovų reikalauja visai kitokio dalyvavimo ir bendradarbiavimo nei vienų erdvų akcijos, netiksliai paruošta informacija, neapgalvotos smulkmenos gali sugriauti provokavimo mechanizmus. Maištui reikia gerai pasiruošti, kad tai, už ką kovoja, turėtų galimybę nugalėti ir nenuvertėtų.

ATKELTA IŠ 4 PSL.

ąsočiu su vandeniu, rogiemis, veidrodžiu, obuoliu. Jie lengvai šifruojami, tik jų reikšmių gausa atrodo perteklinė. Santūrią, labai apgalvotą, atsargą pozū ir judesių slinkti kart-kartėmis sutrikdo automatinės vidi-nės konvulsijos, kurios atispindin ir judesio piešinyje bei turinjyje, bet kartais stokoja motyvacijos, todėl pažeidžia jausminės itampas lauką, atrodo schematiškas. Tačiau visų šokėjų laikysena patraukli dvasiniu, jausminiu nusiteikimu ir žinojimu, kodėl čia ir dabar reikia būti scene. Jų judesius lemia savita „bûdimo“ bûsenos refleksija, kuria papildo ir skulptūriski kostiumų su turnūrais siluetai, o tai šnibždamus, tai garsiai išrëkiamus žodžius – lûžtančių drabužio klosčių šlamesy.

Po ilgai brandinto, tobulinto, gludinto kûriniu parodytas vienintelio festivalio svečio – atlikėjo iš Vokiečių Gabrieľo Wongo – spektaklis „8 dienos“ atskleidžia kitą šiuolaikinio šokio praktikos kraštutinumą, nenorintį įsipareigoti išsauginta forma, sąmoningai reflektuojantį atsi-tiktinumus ir jais besiremiančias improvizacijas dėlįojant į laisvą formą ir prasmui koliažą. Šešios dienos, šeši skirtini susitikimai, septinta

Paraštės

Puikus Jašinsko gyvenimas

Čia ne recenzija. Nes ten buvo ne spektaklis.

Sakoma, kad taikliausiai ši kûri- ni, ko gero, apibûdintų šukis „Jau- noji karta rûlinia“. Neįsivaizduoju, kam galėjo šauti į galvą, kad tai tikrai taikliausias apibûdininimas. Net nekomentonuoti žadėto „shopping&fuc- king“ rûšies sceninio adrenalino. Apie pjesę bûtų galima kalbėti daugiau nei apie spektaklį, nes tai, tiesa sakant, buvo kone viskas, ką teko pa- matyti / išgirsti scene. Gaila tos rû- linancios jaunosios kartos. Ir ne dėl pjesės siužeto ar nenorminės leksi- kos, kuri jau seniai lietuvių teatro scenoje nebegasdina. Net jei Lietu- vos rusų dramos teatro scenoje.

Tačiau nesinorėtų iškart panirti į apgailestavimus. Gyvenimas juk puikus, pirmiausia reikyt pasidžiaugti. Norisi pagirti jaunuosius Rusų dramos teatre matytus aktorius Telma- ną Ragimovą, Aleksandrą Špilevo- jų, Julianą Volodko ir Jekateriną Makarovą. Net ir pro šalį praėjė Aleksandras Kanajevas ir vyresnė jų kolegė Valentina Lukjanenko – visi prisidėjo prie bendro tiklo ir meistriškai sugebėjo paslėpti faktą, kad šiame kiek daugiau nei valandą trukusime sceniniam reikale, labiau

primenančiamė pjesės skaitymą nei spektaklį, bûta režisierius. Aktoriai negailėjo nei intonaciją, nei kramtoma panagiją – atidavė žiūrovams viską. Ir nenorminė leksika buvo visiškai norminė. Organika. Neorganika gal – ar vis dar tebetrikdantis – buvo tik salés juokas ties kiekvienu b***. Organiskiai atrodė iš salés išplaukiančios damos tigrinėmis bliuzelėmis pirono veiksmo penkioliką minutę.

Šis spektaklis – ne debiutinis režisierius Tomo Jašinsko darbas scenoje. Teko matyti jo „Pamišėlio užrašus“ pagal Nikolajų Gogoli, „Keturiais vėjais“ lekojojančius keturėjininkų žodžius Jaunimo teatro scenoje, viešnagės į Vilnių atvykusį Marko Ravnillo „Produktą“... ir nikaip nesuprantu, prisiminus šiuos spektaklius, kodėl dar vis norėjau pamatyti „Puikų gyvenimą“. Vis dėlto režisierius sprendimas nesiimti jokių režisūrių sprendimų gal ir jõdomus. Gal ir puikiai sumanyta veikėjų vizitines korteles inkrustioti ant jų marškinelių. Taip nyrom. Nes jei Lioša – gerietis, tai ir visada teisus. Nes jis myli. O Lena, pavyzdžiu, nemoka teisingai mylēti, nes myli vieną, o mylisi ne su vienu. Tai ji – rajono fėja, naktį po svetimą pagalvė palikus višą girę save. Gal ir puiku, jog spektaklio finale nutarta parodyti videoprojek-

ciją su youtube'o ištraukomis iš tos rafinuotu humoru negarsėjančios storų-senų-apgailėtinų polisiautojų ar daugiaučių rajono kieme besidulkinančio jaunimo serijos „Ru- sija šiandien“. O jaunoji karta tuo metu scenoje turbūt rûlinio, neaišku ko, neaišku kaip ir neaišku kam maklinédama pirmyn ir atgal. Bent jau privertė kai kuriuos žiūrovus sunerimti, kad veiksmas scenoje dar gali nesibaigti. O tai jau sioks toks jų išvedimas iš komforto zonas. Nors komforto zona – tikrai ne geriausias padavinimas tam puikiam Jašinsko gyvenimui...

„Pjesės padavinimas nesugestijoja nei ironijos, nei satyros, – teigia teksto autorius, baltarusis Pavelas Priažko, – aš gana nuoširdžiai teigiu, kad mano personažų gyvenimas nusisekė. Žmonės, apie kuriuos rašau, priima gyvenimą kiek kitaip ir jų laimės / nelaimės kriterijai yra kitokie. Galbūt ir mano kriterijai nusisekusiame ar ne, o ir apskritai spektakliui skiriasi nuo Tomo Jašinsko kriterijų. Šiuo atveju, sakycią, mačiau nelabai išradinai pateiktą pjesės skaitymą, kiek atsi- bodus, kartkartėm dramaturgo dėka ar aktorių pastangomis vis dėlto priverdavus nusišypoti, bet, kitaip nei gyvenimas, anaiptol ne puikų.

VIKTORIJA IVANOVA

Kam išmonei tiesa?

ATKELTA IŠ 1 PSL.

dekoratyvinis elementas tampa tarsi nepasitenkinimo simptomu. Varžyti save tais brūkšneliais, kaip ir lyg iš auksu rėmu nužengusiai kungiščių atvaizdais, jis liovėsi ofortų serijoje „Latrai“ (1972), kur ekspresyviai papaišės ir atsainiai šliukštelięs rūgšties perteikė savo ir visai neanominių sugėrėvų išsilaisvinimą per svaigulį.

Nusivylęs, kad jo ofortų nepriima į respublikines ir kitas parodas (nors „Žalgirio mūša“, diplominis darbas, LDS vadovybei pritarus, 1971 m. buvo eksponuotas Talino grafikos trienalėje), Vilutis ēmė dirbtį šilkografijos technika, kurios buvo išmokes iškart po studijų stažuodamas SSRS Poligrafijos mokslinio tyrimo instituto eksperimentinėje spaustuvėje Kijevے. Avangardinės 8-ojo dešimtmečio jo šilkografijos atsirado iš greitų, šmaiščių, nuotaikiungų piešinių, kurie dabar taip pat eksponuoja. Petras Repšys apie juos rašo: „Ištiesės ant grindų vyniojamoj popierius taką, Mikalojus tušu ir teptuku piešia galvas, parašiutus, rūkančius vyrus ir moteris. Piešia neturėdamas išankstinio projekto. (...) Paskui išsirenka geriausius piešinius ir paverčia juos paveikslais. Naudoja raudoną ir juodą spalvas. Pirmosios Mikalojaus serigrafijos primeina ikikolumbinį meną. Visur – tobulas siluetas, sulaikytas judesys. Atrodo, lyg tai būtų senovinės akmens reljefas. Paveikslai duoda varą tuomet, kai jis jau baigtas.“ (Piešimas buvo tarsi dury, Petras Repšis kalbina Aurimas Švedas, V, 2013, p. 191–192.)

Estampuose vaizduojamos baišios moterys iškeltomis rankomis, panašios į didžiulius suerzintus lokius. Kartais jos turi antikinius vardus ir profilius, yra cirkininkės, šokėjos ar parašiutininkės. Jų „sulaikytas judesys“ prieštarauja laisvam teptuko mostui. Raudona suknelė – geometrinės formos skaidrių bližgių dažų dėmė – neuždegia drambloto kūno. Kai kur ryški popmeno įtaka (šilkografijos technika jam juk artima), humoristiniai vaizdai primena iškabas, logotipus, išpėjamuosius ženklus. Lygiagretės brūkšneliai virsta kapitonu Aleksandro Sansecchio jūreiviškos paladinės dryžiais, bet anaiptol ne mėlynais. Vilučio šilkografijų spalvos neturi jokio ryšio su tikrove ir purvinoje sovietmečio pilkumoje atrodė labai vakarietiskai. Su tikrove estampai niekaip nesusi-je ir turinio pozūriu. Antai viename jų matyt ženklas, draudžiantis varoti alkoholi, o knygoje „Tortas“ (nors jos pasakotojo nercikėtų višiskai tapantini su autoriumi) Vilutis rašo: „Dirbau šilkografijos meistru LTSR valstybiniaiame dailės institute. Šilkografijos dirbtuvės buvo ne pačiame institute, bet Sapiegų rūmuose, priešais Bernardinų bažnyčią. Dirbtuvėse buvo patogerti ir gerdavo pas mane studentai, dėstytojai, bet kas iš gatvės. Geravom didingai. Tai buvo alkoholini rezistencija.“ (Mikalojus Vilutis,

Mikalojus Povilas Vilutis, „Parashutinkė“, šilkografija. 1973 m.

Tortas, V., 2009, p. 36.) Toliau jis be išlygų postuluoją savitiklio meno idėją: „Meno kūrinių yra tikslas, hermetiška erdvė, bet ne priemonė spręsti problemas, esančias ne kūrynyje, ir skiriasi nuo reikmens kaip laisvas žmogus skiriasi nuo tarmo. (...) Pažydamas paveikslėlį pasaule nepatobulinisi.“ (Ten pat, p. 39, 41.)

Stengdamasis vis dėlto nors truputį patobulinti savo gyvenamajį pasauly, Vilutis kūrė ekslibrisus, atvirukus, kvietimus į vestives. 1976 m. jis kolegų prašymu pagamino jau-

emblemą, taip pat knygų viršelių, iliustracijų. Jis nebuvu vienintelis „laisvųjų menų“ atstovas, sovietmečiu priverstas darbuotis taikomosios dailės baruose. Tuomet šie buvo mažiau prižiūrimi ir teikė daugiau laisvės eksperimentuoti su forma. Istorikas Nerijus Šepetys šiuo metu NDG veikiančios Teodoro Kazimiero Valaičio parodos katalogo priede įkandin dailėtyrininkų įrgi samprotauja apie tai, kad pramonės savybių turintiems menams (architektūrai, kinui ar fotografijai) sovietų valdžia buvo atlaidesné nei grynos išmonės sritims (literatūrai, teatrui ir dailėi) (plg. Nerijus Šepetys, Apie intelektualų kūrėjų, (ne)palankų laiką, išskrijuančius kontekstus, (ne)peržengiamas ribas, Teodoras Kazimieras Valaitis 1934–1974, parodos katalogo priedas, sud. Giedrė Jankevičiūtė, V, 2014, p. 10–11).

Šiuo požiūriu grafikos padėtis buvo geresnė nei tapybos, nes ji daug labiau susijusi su „gamybine base“ leido pasiteisinti, kad turinį pertekiančias formas čia lemia technologijos (kaip ir marksizmo filosofijje bazė lemia antstata). Atrodo, kad estampų vaizdus įvairaus plauko „kuratorių“ išties toleravo kur kas geriau nei piešinius, o tapyboje kai kurių estampų ikonografija būtų buvusi skandalingu.

Aštuntojo dešimtmečio pabaigoje Vilučio stilius keiciasi, estampuo-

nėti atsitiktinius jos daigus (nors šiuo būdu iš tiesų įmanoma atspaushti ką tik nori), bet dėl to estampai pasidarė panašūs į knygų viršelius ar plakatus be raidžių („Sena tema“, 1980).

Ilgainiu vaizdai vėl persimaino, nes dailininko akiratis plečiasi, tobulčiantis vidinis žvilgsnis aprépiavas daugiau. Paskui savo tekstuose jis išplėtoja piešimui be plano prieštaraujančią pseudorenesansinę vaizdavimo teoriją, paremtą vaizdinėjimui išraiškos idėja: „Ranka turi būti tobulas instrumentas, automatiškai kartojantis vaizdą, atėjusį iš pasamonės į sąmonę. (...) Meninininkai yra savo meninės prigimties – sugerbėjimo kaupti iš kažkuri ateinančius vaizdus – vergas. Nėščias tais vaizdais.“ (Tortas, p. 32.) Samonė okupuojančios vizijos lyg ir pateisina estampų istorizmą, manieringumą, savitą formų stilizavimą ir prie kičo artėjančią prabangą. Vilutis prisipažįsta mėgstas „barbarišką puošnumą, pompastiką, pigius efektus“ (ten pat, p. 5). Nors atspaudų formatas nesikeičia, ankstesnėji dabar atrodo lyg išdidinti naujuju fragmentai. Kilnios ir keistos būtybės vis auga, jos jau beveik didesnės už žemės rutulį, yų piešinys smulkėja, daugėja puošbos elementų. Vidinė piešėjo akis igyja viaregės sparnuotos akių savybių, pakyla virš debesų ir mato vis ryš-

kraujavimas sustabdytas. Atsiradę tame pačiame estampe, jie atrodo visai tarpusavyje nesusiję, bet vis tiek vienas kitą veikia lyg skriekiantys dangaus kūnai, gaivina ir žudo per atstumą, o kartais net smeigia durklą iš ūdžio („Argumentas“, 1998, „Raudonas šešėlis“, 2000). Vilutis šiuos pavidalus pateikia tarsi citatas, svetimkūnius, nors iš tikrujų jie kilę iš jo paties piešinių, neretai darytų per jo vadovaujamos (1997–2007) VDA Grafikos katedros posėdius.

Kaip ir daugelis dailės aiškiaregių, vizijų pirmenybę Vilutis pabrėžia joms išreikštį pasitelkdamas įvairias priemones, medijas, dailės rūšis – ne tik šilkografiją, bet ir tapybą, skaitmeninius vaizdus (jie publikuojami ir Vilučio knygose „Tortas“, 2009, „Sriuba“, 2014). Parodoje eksponuojami ne vien posėdžių piešiniai, bet ir dideli darbai, daryti tušu ir plunksna, šiurpinantys niūriaus autoportretais ir perkeistašiųventyju paveikslų motyvais su liniuote nubražytu linijų tinklo fone. Braižbos paskirtis, matyt, terapinė, nes piešinių motyvuose akivaizdžiai išskiriasi mirties baimė. Parodoje yra ir keletas trimacių objektų, pavyzdžiui, iš papuošto kiaušo kystanti guminė lélė, per aliužią į Atėnų nudorantį tam tikrai žmonijos daliai labai svarbią gimdymo iš galvos problemą, arba iš akmens nutašytas „Vyras“, naujausias, bet, tikiuosi, ne paskutinis dailininko kūrinių, nors ir labai tinkamas paminklui.

Paroda išskiria tekstų gausa, bet kuratorės apsiribojo kūrinių komentariais, jų atsiradimo aplinkybėmis, kūrybai svarbiais dailininko biografijos faktais, o archyve rastų Vilučio tetos rašytojos Aldonos Liobytės laiškų ištraukos buvo tik perskaitytos atidarymo metu. Parodoje neakcentuojama ir 1990-ųjų riba, skirtis tarp kūrybos laisvėje ir nelaisvėje. Gerai tai ar blogai? Naujausiai pavyzdžiai rodo, kad uolus giliimas į gyvenimo sovietmečiu aplinkybes leidžia nustatyti tik tai, kas ir taip žinoma, – daugelis dailininkų prie sovietų valdžios buvo prisitaikę pakankamai gerai, kad galėtų įjaukti nekreipti dėmesio. Išskirianti, kaip jiems tai pavyko, istorikai praturtintų sovietologiją, sovietinės kasdienybės tyrimus, bet ne dailėtyrą (panašiai kaip parodoje išskirkintos posėdžių piešinių aplinkybės geriau apibūdina Vilučio vedėjavimą katedrai, o ne piešinių motyvų kilmę ar prasmę). Lietuvos pikas išmonės galios buvo ir yra skiriamos alternatyviems menamiems pasauliams kurti. Manau, kad dailėtyrininkų ir kuratorių užduotis – leisti tiekiamas pasauliams gyvoti toliau tarp kitų išmonės erdvii, o ne viešai žudyti juos gyvenimo tiesa.

Paroda vyksta iki lapkričio 31 d.
VDA ekspozicinės salės „Titanikas“
(Maironio g. 3, Vilnius)
Dirba antradieniais–šeštadieniais 12–18 val.

Mikalojus Povilas Vilutis' exhibition view.

nuju dailininkų parodos plakata, pirmajį iš daugybės savo šios srities darbų, ir esą už tai vėl buvo priimtas į parodas. 1977 m. Repšio iniciatyva vadinas įvairius Cirkos salone buvo surengta trijų iškilų 8-ojo dešimtmečio grafiku – Vilučio, Eduardo Juchnevicius ir Vytauto Jurkūno (jaun.) – kūrinių paroda. Jos plakatas, žinoma, sukurtas Vilučio, taip pat rodomas „Titanike“. Vėliau dailininkas dar sukūrė Vilniaus tapybos trienalės, Vilniaus knygos meno trienalės ir daugybės kitų parodų, kultūros renginių plakatus, Lietuvos dailininkų sajungos

se atsiranda daugiau pastovumo, amžinybės, rimties ir metafizikos. Pagrindinis jų motyvas – it kalnas didelė vieniša figūra profiliu danguose arba abstrakčioje erdvėje („Agrėsija“ I–III, 1979, „Pyktis“, 1981). Ji šaukiasi dangaus, grūmoja, keikia likimą, bet niekas jos negirdi. Jos aistros sutramdytos ir nukenskintos, išprastos į griežtai stilizuotas formas, paklūstančias tik šilkografinės spaudos medijai, nepermaldaujamai it pati lemčiai. Galbūt Vilutis tyčia stengėsi parodyti šią mediją labai kietą, pajęgiai suvaldyti vaizduotės šešlma ir nuge-

kiau („Mindaugas“, 1986, „Nervai“, 1988, „Naktis“, 1990).

Po 1990-ųjų Vilučio vizijos mina Vakarų dailės pasaulio skeveldromis. Kolonų nuolaužos, statulų galbali, suglamytos sustingusios draperijos, kaukės, riteriai, kryžiai ir nukryžiuotieji, sumaitoti, į gabalus subyrę kūnai, rankos su išsiuviusiomis venomis ir galiausiai paties autorius veidas atsiduria gravitacijos neveikiamoje, menkai apibūdintojė menamoje erdvėje ar visai abstrakčiame lapo paviršiuje. Šių lyg po sprogimo pažirusių pavidalu briaudos nuglidintos, žaizdos užgydytos,

Kas padaro kiną vertę?

Pokalbis su režisiere ir prodiusere Digna Sinke

Dignos Sinke „Po signalo“ – vienės neįprastiausių „Scanoramos“ filmų. Jame susipina „grynas“ dokumentinis vaizdas ir visiškai „aktorių“ balsai. Girdime paliktas atsakiklio žinutes, išrašytas mobiliajame telefone kažkokiam nežinomam asmeniui Onno. Kamera fiksuoja dokumentiškai nufilmuotas vietas – pradedant automobilių aikštėle greta kažkoks biuro ir baigiant palmių apsupty Ramojo vandenyno paplūdimiu. Jos tiesiogiai nežymi veiksmo vietas, bet yra fonas. Sužinome, kad nuo tada, kai paslaptingasis Onno laimėjo prestižinę premiją, jo pėdsakai dingo. Laikas bėga, bet Onno neatsiranda ir niekas nesupranta, kur ir kodėl jis dinga. Stebime ir klausomės metus trunkančios istorijos: pyktis, apmaudas, neviltis ir galų gale – skambinančiųjų susitaikymas su faktu. Pabaigoje mergina taip pat išvyksta, prieš tai (tarsi žiūrovams) pranešdama, kad Onno kredito kortelė aktyvi ir yra viilties, kad jis kažkur yra. Galbūt tai dar ne pabaiga?

Apie tai, kaip atsiranda panašūs filmai, Irena Alperytė paklauso „Po signalo“ režisierę ir prodiuserę Digną Sinke.

Kaip Olandijoje gimsta tokie nekomerciniai filmai? Kaip randate finansavimą?

Privalome tai daryti, nes olandų nėra daug (apie 17 milijonų), negalime konkuruoti su anglakalbėmis šalimis, tad visus filmus, išskaitant komercinius, remia Olandijos vyriausybė. Turime savo nepriklasomą kino fondą, kuris priima sprendimus. Žinoma, fondas turi savo gaires, prioritetus ir, manau, gauta apie 20 milijonų eurų. Jie turi būti padalinti dokumentikai, animacijai, trumpametražiams, vaikų, taip pat ir komerciniams bei vadinamiejiems arthouse filmams. Tokia yra fondo politika, ir vyriausybė turi ją palaikyti. Kartais diskutuojama, ar reikia finansuoti vadinamuosius komercinius filmus. Kita vertus, net ir jie Olandijoje nesulaukia finansinės grąžos. Na, nebent koks vienas filmas per penkerius metus. Todėl esa-

me priklausomi nuo „valdiškų“ pinigų. Bet dar turime televiziją – komercinę, nekomercinę, viešąją. Sistema gana sudėtinga (tikiuosi, kada nors ji supaprastės), bet televiziją taip pat gali finansuoti filmus, ypač dokumentinius. Jei jau turi transliuotą, gali kreiptis į kitus šaltinius. Idomu, kad Kino fondas labiau linkęs remti vadinamuosius arthouse filmus, o televizijos – gyvenimo padiktuotus, visuomenėi aktualia temai parametus, socialinės tematikos filmus. Žinoma, kartais esi kažkur per vidurį, ar dėl filme vaidinančių „žvaigždžių“, ar dėl temos – tokiu atveju gali gauti finansavimą iš abiejų pusių. „Scanorama“ rodyta „Po signalo“ Kino fondas atmetė.

Kai jau turite filmo idėją, nuo ko pradėte?

Prieklauso nuo to, ar prodiusuojai, ar tik statai. Mano vadina „neįmanomų filmų prodiusere“. Visada buvau linkusi į autorinius dokumentinius filmus. Dažnai mano būsimi filmai – viso labo tik idėjos, net be scenarijaus. Tada su režisieriumi priimame sprendimą, kur link filmas suks – Kino fondo ar televizijos kryptimi. Kartais užtrunkame pusę metų, kartais – net ir keletus metus. Pasitaiko, kad atmetamas ir aiškus planas. Vis iškelia ma kokia nors sąlyga – jei padarysite tą ar aną, galbūt paremsime. Tu, žinoma, nesustoji. Ir kartais pavyksta.

Ar olandų kinas susijęs su politika?

Politika nevaidina jokio vaidmens. Gali kurti bet ką, be jokios cenzūros. Kita vertus, jei rodys įmones pernelyg atvirai, jie gali paduoti tave į teismą. Kartais taip nuntinka.

Estate buvojusi gana egzotiškuose kraštuoje. Ką renkate filmuoti?

Kas Jums rūpi?

Kartais režisierius ateina pats pas mane ir atsineša intriguojančią idėją. Taip nutiko su gana sėkmingesniu prodiuseriniu požiūriu dokumentiniu filmu „Wavumba“, pasakojančiu apie aštuoniadėsiimtmėt Kenijos žvejų Masoudą, kuris tikisi

pagauti didžiulį ryklį. Tai turėtų būti paskutinis jo gyvenimo ryklys. Šį siužetą papildė gana spalvinga istorija. Filmo režisierius kurį laiką gyveno Kenijoje, nes jo tévai buvo narkomanai ir jie buvo skirta detoksikacijos programa, kuri rengiama Kenijoje. Tai buvo gana keista ir giliai egzistencinė kelionė. Vėliau šie įmonės ten pasiliko, susilaikė vaikų, vienas jų ir buvo režisierius Jeroenas Van Velzenas. Jo gyvenimas Kenijoje – keista realybės, legendų ir vaizduotės plynė, tad „Wavumba“ nebuvu tik realistinis pasakojimas apie žvejų. Tai filmas apie svajones, viltį, savo gyvenimo ryklį.

Kas jus patraukė šiame filme, kad rýtės jį prodiusuoti?

Dievinu įmones, kurie ateina su beprotiškomis idėjomis. „Wavumbos“ režisierius buvo apčestas savo idėjos, supratau, kad privalau jam padėti. Labai lengva įsimylėti temą, jei ji pasakojama užsidegus.

Tad prodiusavimas nėra tik pinigai?

Tikrai ne. Visų pirmą tai pagalba, problemų sprendimas. Didžiausia scenaristo ir režisierius problema dažnai būna ta, kad jie pasiklysta temoje. Sukaupia daug medžiagos, galvoje knibžda daugybė vaizdų, bet jie neranda tinkamo būdo papasa- koti istoriją, nes mato daugybę detalių, kurios gal nėra tokios svarbios filmui, kaip kad atrodo. Tada turi užvesti juos ant kelio. Tas procesas, geriausio būdo papasakoti istoriją paieškos ir yra įdomiausia. Privalai sugundyti žiūrovą. Kartais reikia pasukti aplink, kad patektum į teisingą kelią. Suburti gerą komandą svarbiausia. Be to, prodiuseris turi nepamiršti, kad tai ne jo filmas, tai – menininko filmas. Turi atsidurti į kailįje ir spręsti jų problemas, nepristigti empatijos ir padėti jiems kurti. Ne gali būti pernelyg egocentriskas.

Daugelio prodiuserių „ego“ pernelyg didelis. Olandų dokumentiniame kine daug prodiuserių moterų. Manau, jos pakantesnės.

Istorijų pasakojimas tampa pagrindiniu žodžiu, kalbant apie kiną.

Apie ką kalba olandų kinas?

Bendros auditorijos nėra, bet yra amžinų temų, kurios jaudina žmones. Paminėčiau du filmus. Vienas yra apie prostitutes: Gabrielle Provaas ir Robo Schröderio „Susipazinkite su Fokens“ (2011) pasakoja apie septyniadėsiimtmėtes dyvynes, kurios vis dar užsiima savo amatu. Jos pasakoja, ką reiškia būti prostitute Amsterdamo „Raudonų žibintų“ kvartale, dėsto apie įvairiausius juos lankančius vyrus. Gana keista, o kartu smagi istorija. Tai labai sėkminges filmas. Seksas visuomet madingas. Kitas filmas „Ne bet tavęs“ („Not without you“, autorai – Peteris ir Petra Latasteriai) – apie dailininką, kurio žmona serga demencija ir miršta, jis intymus, kulkus ir negrinėja nišinę problemą. Abu filmai pas mus labai populiarūs. Sėkminges kuriami vaidybiniai filmai vaikams, yra kelios olandų „bestselerių“ ekranizacijos. Tačiau šie filmai labiau tinka vienos rinkai ir nepatenka užsienin, nors kai kurie rodyti Berlyno kino festivalyje.

Kokį filmą paminėtumėte kaip itin olandišką?

Turime du „Oskarus“ laimėjusius filmus. Vienas jų – gana vykšas Mike'as van Diemo „Charakteris“ (1997) pagal Ferdinando Bordewijko romaną. Man regis, tai tipiškas olandiškas filmas. Jis apie verslą, nepriklasomo gyvenimo paieškas. Kitas filmas – „Antonia“ (1995), jo scenarijų parašė ir režisavo Marleen Gorris. Tai taip pat filmas apie savojo kelio ir asmeninės nepriklasomybės paieškas. Kažkuria prasme šie filmai susiję. Ir jie tikrai tipiški olandams.

Kartais aš susimąstau, ar tipiškas olandas buvo Vincentas van Gogh? Su savo varnų lauku, bulvių valgytojais ir nupjauta ausimi...

Viena vertus, tai nacionalinės didvyris. Kita vertus, turime posakį, kurio reikšmė – neįsiskirk per daug iš kitų, būk kaip visi. O jis nebuvo. Be to, tuo metu jis atstumė daug žmonių. Tačiau galų gale matome, kad jis – tikrai narsus žmogus. Van Goghas darė tai, ką buvo užsibrė-

L. JUSTICE NUOTR.

žes. Šia prasme olandai jį idealizuja. Juk turi būti tikrai drąsus, kad taip tapytum ir gyventum. Tai tikrai nėra tik turistų traukos objektas.

Amsterdamas – internacinalinis miestas. Kokį vaidmenį jame vaidina įvairios tautos, pavyzdžiui, žydai, kurių ispaniško stiliumis sinagoga iki šiol išlikusi?

Amsterdamame daug kino teatrų iki Antrojo pasaulinio karo priklausė žydams. Esame pakankamai tolerantiški, jei lygintume su kitomis šalimis. Tačiau apie 30 procentų Amsterdamo gyventojų – marokiečiai ir turkai. Jiems nebūdingi olandiška tolerancija ir liberalizmas. Jiems svetimi žydai, homoseksualūs žmonės. Tai sėja tam tikrą atotrūkį vienuomenėje.

Ar noriai sutinkate vykti į tarptautinius kino festivalius? Yra žmonių, kurie jūs vengia.

Kartais nesi įsitikinęs, kam apskritai kuri filmą, ir festivalyje pamatai, kad kažkam iš žiūrovų jis patinka. Be to, smalsu pamatyti, kaip reaguos kitos kultūros žmonės. Tai tam tikras paaškinimas, kodėl keiliavu vienur ar kitur. Ypač kai turi susidarę nuomonę apie šalį ir stai-ga ji griūva. Būna labai įdomu. Be to, sutinki kitų kino kūrėjų iš viso pasauly. Jie gali daug ko išmokyti. Tai įkvėpia. Ir daro kiną didžiule kultūrine vertę.

KALBĖJOSI IRENA ALPERYTĖ

„Scanorama“

Įkūnytas laikas ir akimirkos grožis

Žinomas JAV nepriklasomas režisierius Richardas Linklateris sukūrė subtilų filmą apie vaiko brendimą ir tapimą jaunuoliu. Istorija, kurią pasakoja „Vaikystė“ („Boyhood“, JAV, 2014) labai paprasta. Meisonas (Ellar Coltrane) gyvena su išsiskyrusia mama (Patricia Arquette) ir seresimi Samantha (Lorelei Linklater). Taip pat jis nuolat bendrauja su tėvu (Ethan Hawke). Daugiausia dėmesio režisierius filme skiria personažų tarpusavio bendravimui. Dialogai atskleidžia, kaip keičiasi vaikų ir vėliau paauglių rūpesčiai. Svarbi ir suaugusiuosų brendimo ar senėjimo tema. „Vaikystė“ primena tradicines istorijas apie savęs paieš-

kas. Tačiau filmas labai paveikus. Svarbiausias „Vaikystės“ bruožas – režisierius eksperimentas su laiku. Filmas kurta 12 metų, nuo 2002-ųjų keletą dienų per metus buvo filmuojama, keičiamas ir papildomas scenarijus, improvizuojama kartu su

aktoriais. Režisierius laikosi klasikinės pasakojimo struktūros. Filmas prasideda šešerių metų Meisono vaikystės vaizdais ir baigiasi studijų universitete pradžia. „Vaikystė“ realistiškai fiksuoja kasdienybės smulkius, vienas gyvenimo scenas kei-

čia kitos. Linklateris rodo laiko tėkmę, kuri nepastebimai jungia atskiras situacijas į vieną visumą ir igyja gyvenimo ritmo pavidalą. Todėl labiausiai jaudina ne personažų išgyvenamus dramos – tévo ir motinos nesutarimai, patėvių girtuoklystė, brolio ir sesers santykiai, pirmosios erotinės patirtys, nelaiminga meilė ir kita, bet laiko išgyvenimo patirtis.

Tai, kad per 160 filmo minučių parodyta 12 metų, ypač pabréžia ne tik tiksliai parinkta muzika, žaidimai, politinės aplinkybės, bet ir personažų kūnų pokyčiai. Juose iškūnija laiko tėkmę ir šis įkūnytas laikas transformuoja mums stebint. Keičiasi personažų veidai, plaukai, laikysena, balsas. Kūnuose atsiranda ženkli, kurie nurodo laiko pokyčius tiesiogiai, be grimo, vaidybos. Žiū-

rovas įtraukiamas į pasakojamą istoriją ir norom nenorom taptatinasi su „Vaikystės“ personažais, nes per juos atpažįsta savo laiko išgyvenimo patirtį.

Tačiau svarbiausia, manau, ne laiko slinktis, o laiko esamybė. Tai tarsi dyliką metų besitęstanti dabartis, kurią išgyveni kaip savo paties dabartį. „Vaikystė“ kviečia reabilituoti kasdienybę ir atrasti buvimo grožį dabarties akimirkose. Paskutinėje filme scenoje, kuri gali būti naujos istorijos pradžia, Meisonas kalbasi su naujaja koledžo drauge ir čia nuskamba filmo laiko filosofiją apibūnantys žodžiai: „Ne mes džiaugiamės akimirką, o akimirką džiaugiasi mums. Akimirką – tai dabartis, kuri yra visada.“

DALIUS JONKUS

Atsitiktinis neišvengiamas nuopuolis

Is „Scanoramos“ dienoraščio

Gediminas Kukta

Rubenas Östlundas – konceptualus kūrėjas. Jau pirmuoje trum-pametražiuose filmuose bei jį išgarsinusiuose ir savo pavadinimu programiniuose „Atsitiktinumo-use“ autorius demonstravo, kad tradicinės pasakojimo formos – ne jam. Jis nepasitikėjo linijiniu pasakojimu, laužė jį ir fragmentavo, tarsi klausė, kas kine priimta ir galima, o kas ne. Vaizdai atrodė užfiksuoti tarp kitko, lyg pastebėti paslėptos kameros akies. Režisierius specia-liai nukreipdavo objektyvą taip, kad ekrane matytųsi pusė personažo veido, arba taip, kad kadro erdvę užimtų tik bato kulininkas ar kokia nors atsitiktinė detalė. Buvo junta-ma distancija su filmuojamu objek-titu ir atsainus nesuinteresuotumas, bet už viso šio formalizmo – išgy-rinta idėja ar sąvoka.

Tai juntama ir naujausiaime, šie-met Kanų kino festivalio „Ypatingo žvilgsnio“ programoje pristatyta-me filme „Force majeure“ (Švedija, Da-nija, Prancūzija, Norvegija, 2014), kurį dalis užsienio kritikų pavadi-no gerausiu festivalio filmu, stip-resniu net už daugelį konkursinės programos kūrinių. Nors šaltas au-torius živilgsnis išleika, iš pradžių filmas kiek glumina nulaižytu tvar-kingumu ir tobulaus kadrus. Pripr-

tusiam prie režisieriaus žaidybiškų kameros kampų tokia kadro simet-rija, švara ir dermė (net spalvinė) atrodo kaip mažytė išdavystė. Ta-čiau greitai suprantį jo intencijas. Monumentalios sniegugotos Prancū-zijos Alpės ir patogūs višbučio in-terjerai – puikus fonas papasakoti vienos idealios šeimos tylus nuo-puolio istorijai.

Nuopuolis prasidėda, kaip ir pri-klauso autorius kinui, atsitiktinai, bet po truputį lyg sniego kamuolys pradeda tyliai ir užtkintai riedėti nuo kalno. Švedų šeimą, – Tomą, Ebą ir du jų vaikus – vieną žiemos atostogų ryta pusryčiaujančius kal-nų višbučio terasoje, užklumpa-sniego lavina. Katastrofos akivaiz-doje Eba aplėbia vaikus, o Tomas sprunka nuo stalo. Sniego nuošliau-ža sustabdoma, pavojujus atšaukiama, bet šeimos gyvenimė atsiranda mažytis ištrūkimas. Lieka neaišku, kas padiktavo skirtingą Ebos ir To-mo elgesį nelaimės akivaizdoje – baimė, instinktas ar dar kas nors.

Vėliau Eba su šypsena veide, bet iš tiesų giliai išgyvendama ir nega-lėdama susitaiki, pasakoja atsto-gaujantiems pažiūstamiesiems apie gedingą vyrą poelgi, o šis užsispyp-ręs tvirtina, kad žmona savaip inter-pretuoją tą rytą – jis tikrai nepabėgo filmas kiek glumina nulaižytu tvar-kingumu ir tobulaus kadrus. Pripr-

supranta, kodėl reikia tiek daug dė-mesio sutekti įvykiui, kuris baigėsi laimingai.

Pavyzdinas vedybinis gyvenimas pradeda girdždėti lyg tie keltuvi slidi-nėjimo trasose. Eba ima svarsty-ti, ar panašiai būtų pasielgęs bet ku-ris vyras, ar tokia reakcija būdinga visai vyrų giminci, kurios instinktas globoti ir ginti atžalas, sakoma, sil-pnesnis nei moterų. Šiomis minti-mis moteris užkrečia ir paslidinėti atvykusius draugus. Šie įsitraukia į diskusiją apie vyrų ir moterų skir-tumus bei amžiną jų nesusikalbėjimą. Tylios ir abejingos gamtos ap-suptyje prasidėda personažų elgesio teatras, lydimas tikru ar apsimesti-niu jausmų ir isterijos priepluo-liu.

Režisierius taip išderina nuotai-kas, kad rimčiausiose vietose pra-dedi nejučia juoktis. Pavyzdžiu, kulminacijėje nuopuolio ir „atlei-dimo“ scene, kai Tomas-vyras-še-imas galva sukniumba į foteli tās-mas isterijos, o vaikai apkabina ji ir, norėdami sutaikyti tėvus, reikalau-ja, kad mama padarytų tą patį. Ar-ba paskutinės atostogų dienos sce-neje, kai siaučiant pūgai šeima išsiruošia slidinėti ir sniego bei rū-ko apsusptyje pradedingsta Eba. Tomas palieka vaikus ir skuba ieškoti žmo-nos. Vaikai stovi įklimpę sniege ir šaukia tai tėtį, tai mamą. Čia filmas galėjo baigtis, bet tai būtų pernelyg

„Force majeure“

tragiškas finalas tokiam ironiškam žmogaus psychologijos tyrinėtojui kaip Östlundas. Skambant filmo leit-motyvu tapusiam Vivaldi „Vasaros“ fragmentui, Tomas triumfuodamas gržta, ant rankų nešinas žmona. Taip jis reabilituojamas prie šeimą – nesijuokta sunku.

Tačiau ir šiuo epizodu filmas nededa paskutinio taško. Östlundas daro paskutinį ir lemiamą posūkį. Iš kalnų pavojingai besileidžiantis autobusas tampa finaline veikėjų iš-bandymų arena. Čia dar kartą patikrinamas ne tik Tomo ir Ebos, bet ir jų draugų elgesys pavojaus aki-vaizdoje. Lenktynėse už saugumą vėl pirmauja Eba bei pasaulio gel-betojo vaidmeniu užsikrėtęs šeimos draugas. Keleiviai priversti išlipti iš virš bedugnės pakibusio autobuso

ir likusių kelio dalį eiti pėsčiomis. Subliūškus atkurtai šeimos idilei, Tomui lieka sūnaus akivaizdoje už-sirūkyti, nors anksčiau jis nerūkė. Taip nukrenta visos kaukės ir nebe-tenka prasmės jokie užsiftarnauti ar prisiumti vaidmenys. *Force majeure* trumfuoja.

Be abejo, galima paprikaištanti Östlundui, kad, pasakodamas iš es-mės elementarią šeimos īrimo isto-riją, jis kiek pompastiškai ją pakylėja iki operos aukštumų (klasikinė muzika, didingos gamtos kadrų, polinkis į apibendrintą kalbą) ir gė-risi savo meistryste. Tačiau, priešin-gai nei daugelis kitų šiuolaikinio ki-no režisierų, nugludindamas formą jis nenubraukia turinio – tarp kad-rų nepradeda švilipti vėjai.

Rodo TV

Pasikalbékite su šaldytuvu

Maisto gaminimo manija neap-lenkė ir mūsų provincialios šalies, tačiau restoranų kritika kol kas smarkiai atsilieka. Lietuvų žiniask-laidoje, regis, karaliuja tik vienas nemandas rašeivai. Tačiau jo pa-stabos ir internautų reakcija verčia prisiminti Stenfordo universiteto profesoriaus Dano Jurafsky knygą „Maisto kalba“ („The Language of Food. A Linguist reads the menu“). Mokslinkas kartu su kolegomis iš-analizavo milijono kavinių ir resto-panų lankytųjų atsiliepimus interne-te ir priėjo įdomių išvadų apie mus pačius. Neatsispyriaus malonumui keliomis pasidalysi su Jumis, juolab kad šis interneite paplitęs žanras man priminė sovietmečio maitinimo ištai-gose ne kartą matytas skundų ir pa-geidavimų knygas.

Jurafsky atkreipia dėmesį, kad maistas pirmiausia sukelia stiprius jausmus, ypač jei padavėjas atneša ilgai lauką patiekalą jau visai drun-gnā. Tada, grižus namo, galima prie kompiuterio išlieti visus susikaupu-sius jausmus. Pasak mokslinkino, neigiamai ir teigiami atsiliepimai skiri-siasi struktūra. Jei norėsite parašyti blogus išpūdžius, tekste bus daug būtojo laiko veiksmažodžių ir visa istorija su kulminacija bei pabaiga. Jei pagirti, tekstas labiau primins tostą, o ne rišlų pasakojimą.

Pasak Jurafsky, kalbėdami apie maistą naudojamės dviejų rūšių me-taforomis. Apie brangius restoranus ir vynus dažniausiai kalbama sekso

„Julie ir Julia“

je reklamoje, atvirkšciai, – pabrėžia-mas naujumas, ekologiškumas.

Vieną knygos dalį Jurafsky skyrė žodžiu „tikras“. Pasirodo, kuo bur-žuaziškesnė ir prabangesnė vieta, tuo sunkiau meniu bus aptiki ši žodij. Juk ten užsisakę krabų salotų tik-rai nesitikite gauti krabų lazdelių. Jurafsky pastebėjo, kad „tikri“ skirtingais laikais buvo skirtinių produktais. Septintajame dešimtmetyje – sviestas (nes reikėjo atskirti jį nuo margarino), 10-ajame – vėžlių sriū-ba (nes netikra gaminta iš veršelių smegenu).

Jurafsky mano, kad viskas, kas gali būti pasalyta, tinka ir maistui api-būdinti. Tai idealus bet kokiui išgy-venimui, net religinių, objektas. Joks kitas nepadės patirti tokio plataus jausmų spektrą. Tad savaimė perša-si išvada, kad šaldytuvas – visai ne-blogas psichoterapeutas. Jei maistas moko suvokti priklausomybę, bran-gūs traškučiai – neįstriegti tarp tra-dicių, o atvésęs plovąs – pasakoti istorijas, verta su juo pasikalbėti.

Žinoma, ta proga neprošal bus prisiminti ir Noros Ephron filmą „Julie ir Julia“ (TV1, 24 d. 21 val.).

Tai biografinis filmas, sukurtas pagal Julie Powell knygą „Julie and Ju lia: 365 days, 524 recipes, 1 Tiny Apartment Kitchen“. Jis pasakoja apie prancūzu virtuvės subtilybes JAV namų šeimininkų sugebėjimams pritaikius kulinariniai šou žvaigždės Julios Child (Meryl Streep) gyvenimą ir apie tinklaraštininkę Julie Powell (Amy Adams), kurios likimą visiškai pakeitė sprendimas per metus pagaminti visus 524 valgius, kurių receptus ji rado Child knygoje. Abi filmo herojės – realios, tik gyveno skirtingais laikais, todėl nie-kad nesusitiko, bet mes galime ža-vėtis abiem iš karto. Tam, kas vyks-e kranke, neprilygs joks kulinarinis šou – užtenka tik pažvelgti į produktus ir, žinoma, į dabar, manau, ge-riaujas amerikiečių aktores.

Nora Ephron sukūrė kelias klasikines romantes komedijas, tarp jų ir mano mėgstamą „Nemigą Siet-le“, bet gyvenimo pabaigoje ši įžval-gi moteris ir, beje, puiki rašytoja, matyt, nusprendė atsipalauidoti.

Neabejoju, kad filmui pasibaigus ir Jūs, mieli skaitytojai, paklausite sa-vęs: „Kas gali būti geriau už virtuve?“, – ir nušlepsesite prie šaldytu-vo naktipiečių.

Smerkiantims tokį neatsakingą požiūrį į gyvenimo malonumus, ypač kinu maniakiškai besidomin-iams lietuvių filosofams, televizijos, be abejo, pasiūlys kitokių filmų. Ru-erto Wyatto „Beždžionių planetos sukilimas“ (TV3, 23 d. 21.30) kalba

apie aktualiausias pasaulio proble-mas. Filmo herojus, jaunas kilnus mokslininkas (James Franco), bando naujus vaistus nuo Alzheimerio ligos. Žinoma, bando ne su žmonėmis, o su beždžionėmis. Preparatas pranoksta lūkesčius – jis keliskart padidina primatų intelektą. Tad toliau filmo bus galima stebeti, kaip elgiasi mastyti ir kalbėti pradėjusios beždžionės.

Roberto Luketiciaus „Paranojos“ (TV3, 22 d. 22.40) turėtų sudominti lietuvių liberalus, sumanius išai-riose LRT ir LRT Kultūros laidose švesti tautą ir mokyti ją verslo. „Paranojos“ herojus Adamas (Liam Hemsworth) tikisi padaryti karjerą telekomunikacijų bendrovėje. Jos prezidentas (Gary Oldman) nori, kad Adamas šnipinėtų buvusį jo mokytoją, dabar – pagrindinį konkurenṭą (Harrison Ford). „Paranojos“ sumanymas, be abejo, kilnus ir pedagogiškas – parodysti, koks bai-sus pinigų ir verslo pasaulis.

Vis dar knygas skaitančius žmo-nes, manau, patrauks pavadinimas „Domas Hemingvėjus“ (TV3, 23 d. 23.35) ir jų tikrai laukia staigmena, nes pagrindinis Richardo Shepardo filmo herojus, kurį suvaidino Jude Law, – linksmo būdo seifų vir-tuozas, kuris po dylikos kalėjime praleistų metų tikisi atgauti skolą. Kai planas žlunga, yras bando su-artėti su dukterimi, kuri, deja, ne-nori turėti su tėtušiu nieko bendra. Toks jau yra gyvenimas, ir nuo jo vi-sada galima pasislėpti virtuvėje.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

<p>Koncertai</p> <p>Šv. Kotrynos bažnyčiai</p> <p>Bibliografinės žinios</p>	<p>MENAS</p> <p>Aktoriai, režisieriai ir kasininkės : ko nematė žiūrovai / Nijolė Narmontaitė ; [ilustravo Rimas Valeikis]. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 335, [1] p. : iliustr. – Tiražas 4000 egz. – ISBN 978-609-01-1633-3 (jr.) : [31 Lt 44 ct]</p> <p>Jurbarko dvaras vakar ir šiandien / [sudarytoja Jüreta Valentienė]. – Kaunas : V3 studija, 2014 ([Vilnius] : BALTO print). – 59, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-8077-40-7 (jr.)</p> <p>Lights, camera, bark! : representation, semiotics and ideology of non-human animals in cinema : [monography] / Dario Martinelli. – Kaunas : Technologija, 2014 (Kaunas : Technologija). – 294, [1] p. : iliustr. – Tiražas 160 egz. – ISBN 978-609-02-1091-8 (jr.)</p> <p>Юрбартское имение вчера и сегодня / [составитель Юргета Валентинене] ; [перевод: Эмилия Голованова]. – Каунас : V3 studija, 2014 ([Vilnius] : BALTO print). – 59, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-8077-41-4 (jr.)</p> <p>GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS</p> <p>Antausis : [romanas] / Christos Tsolkas ; iš anglų kalbos vertė Valentina Krickus. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 540, [3] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-16-516-3 (jr.)</p> <p>Dek, meile, dek ir niekad neges... : [eilėraščiai ir novelės] / Birutė Valiulytė-Auželienė. – Utena : Utenos Indra, 2014 (Utena : Utenos Indra). – 157, [1] p. : portr. – Tiražas 100 egz. – ISBN 978-609-455-218-2</p> <p>Eigulio duktė: byla F 117 : romanas / Agnė Žagrakalytė. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 572, [2] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9986-16-986-4 (jr.)</p> <p>Kaktuso spygilius praedydus : eilėraščiai / Stasė Dzenuškaitė. – Vilnius : [Rotas], 2014 (Vilnius : Rotas). – 106, [1] p. : iliustr. – Tiražas [200] egz. – ISBN 978-9955-832-82-9</p> <p>Laiškai, parašyti naktį : tremtį išgyvenusio dailininko dienoraščiai, laiškai, meninė kūryba / Emanuelis Katilius ; sudarė Rasa Bačiulienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 364, [4] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-16-519-4</p> <p>Mėnulio takas : [eilėraščiai] / Janina Dambrauskienė. – Utena : Utenos Indra, 2014 (Utena : Utenos Indra). – 214, [1] p. : iliustr. – Tiražas 100 egz. – ISBN 978-609-455-224-3</p> <p>Rugiuose prie bedugnės : romanės / J.D. Salinger ; iš anglų kalbos vertė Povilas Gasiulis. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Spauda). – 269, [2] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9986-02-770-6 (jr.) : [16 Lt 24 ct]</p> <p>Skandalas : [romanas] / Sandra Brown ; iš anglų kalbos vertė Donatas Masilionis. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 507, [1] p. – Tiražas 3500 egz. – ISBN 978-609-01-1618-0 (jr.) : [33 Lt 29 ct]</p> <p>Slaptas Oscar Wilde'o gyvenimas / Neil McKenna ; iš anglų kalbos vertė Nijolė Kepenienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 719, [1] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-16-515-6 (jr.)</p> <p>Sniegas : romanės / Orhan Pamuk ; iš turkų kalbos vertė Justina Pilkauskaitė-Kariniauskienė. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 510, [2] p. – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-609-466-056-6 (jr.)</p> <p>Tortas : [esė] / Mikalojus Vilutis ; [piešiniai autorius]. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 63, [1] p. : iliustr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9986-16-681-8 (jr.)</p> <p>Varpai : literatūros almanachas / vyriausiasis redaktorius Leonas Peleckis-Kaktavičius. – Šiauliai : Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija, [2014]. – ISSN 1392-0669</p> <p>[Nr.] 31 (2014). – [2014] (Šiauliai : Neoprintas). – 152 p. : iliustr., portr. – Tiražas [900] egz.</p> <p>Visi pirštus į save lenka : romanės / Stasys Ramanauskas. – Jonava : Dobilo leidykla, 2014 (Kaišiadorys : Printėja). – 202, [1] p. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-409-089-9</p> <p>GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS</p> <p>Baisus dalykas, nutikęs Barnabui Broketui : [romanas] / John Boyne ; iliustravo Oliver Jeffers ; iš anglų kalbos vertė Violeta Palčinskaitė. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 308, [1] p. : iliustr. – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-609-466-051-1 (jr.)</p> <p>Berniukas milijardierius / David Walliams ; iliustracijų autorius Tony Ross ; iš anglų kalbos vertė Tomas Einoris. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : Standart sp.). – 205, [1] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-466-049-8 (jr.)</p> <p>Blynai spintoje / Jurga Baltrukonytė ; [dailininkas Algis Kriščiūnas]. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : BALTO print). – [60] p. : iliustr. – (Stebuklų namo istorijos). – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-01-1622-7 (jr.) : [18 Lt 36 ct]</p> <p>Grigiškių katino raštai / Kestutis Jašinskas ; iliustravo Asta Puikiene. – Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 115, [3] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-466-053-5 (jr.)</p> <p>Šokoladas iki pirmadienio : [novelės] / Vytautas Račickas ; [iliustravo Henrikas Vaigauskas]. – 5-asis leid. – Vilnius : V. Račickas, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 143, [1] p. : iliustr. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-609-408-668-7 (jr.)</p> <p>PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽYVO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS</p>
<p>23 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – R. Thomas „VYRAS SPASTUOSE“. Rež. – D. Kazlauskas</p> <p>25 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – D. Danis „AKMENŲ PELENAI“. Rež. – A. Jankevičius</p> <p>25 d. 19 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – A. Čečovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas</p> <p>26 d. 18 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – S. Srbjanović „SKERIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas</p> <p>26 d. 19 val. <i>Rūtos salėje</i> – „ARITMIJOS“. Rež. – V. Jankauskas (V. Jankausko šokių teatras)</p> <p>27 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Čečovo „VÝŠNIŲ SODAS“. Rež. – A. Areima</p> <p>Kauno valstybinis muzikinis teatras</p> <p>21 d. 18 val. – L. Fallio „MADAM POMPADUR“. Dir. – J. Janulevičius</p> <p>22 d. 18 val. – C. Coleman „MIELOJI ČARITI“. Dir. – J. Geniušas</p> <p>23 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis</p> <p>23 d. 18 val. – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“. Dir. – J. Janulevičius</p> <p>26 d. 17 val. – edukacinis projektas ir „DŽANIS SKIKIS“</p> <p>27 d. 18 val. – „NOTRDAMO LEGENDA“. Dir. – J. Janulevičius</p> <p>Kauno kamerinis teatras</p> <p>21 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR HITLERIS“. Rež. – S. Rubinovas</p> <p>22 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“. Rež. – S. Rubinovas</p> <p>23 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „BE GALO ŠVELNI ŽMOGUDYSTĘ“. Rež. – S. Rubinovas</p> <p>27 d. 18 val. – G. Boccaccio „DEKAME-RONAS“. Rež. – A. Rubinovas</p> <p>Kauno mažasis teatras</p> <p>22 d. 18 val. – PREMJERA! H. Pinterio „GNOMAI“. Rež. – A. Veverskis</p> <p>23 d. 14 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FĖJOS ŠAUKŠTELIS“. Rež. – A. Dilytė</p> <p>Kauno lėlių teatras</p> <p>22 d. 12 val. – „PRINCESÉS GIMTADIENIS“. Rež. – A. Stankevičius</p> <p>22 d. 18 val. – tarptautinių Indijos klasikinio meno festivalis „Sursadhana – 2014“</p> <p>23 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius</p> <p>KLAIPĖDA</p> <p>Klaipėdos valstybinis dramos teatras</p> <p>21 d. 18 val. Žvejų rūmose – T. Murphy „SUGRIŽIMAS“. Rež. – A. Pociūnas</p> <p>Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras</p> <p>21 d. 18.30 – G. Kuprevičiaus „VERONIKA“</p> <p>22 d. 18.30 – „ALTORIU ŠEŠELY“ (šokio spektaklis pagal V. Mykolaičio-Putino romaną)</p> <p>23 d. 13 val. – PREMJERA! A. Kučinsko „MAKARONŲ OPERA“</p> <p>ŠIAULIAI</p> <p>Valstybinis Šiaulių dramos teatras</p> <p>21 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Rež. – A. Pociūnas</p> <p>22 d. 18 val. – „NEBYLYS“ (pagal J. Tumą-Vaižgantą). Rež. – J. Vaitkus</p> <p>23 d. 12 val. – „BLUSYNYO PASAKOJIMAI“ (pagal G. Morkūno knyga). Rež. – A. Gluskinas</p> <p>23 d. 18 val. val. – T. Williamso „IGUANOS NAKTIS“. Rež. – G. Padegimas</p> <p>PANEVĖŽYS</p> <p>Juozo Miltinio dramos teatras</p> <p>23 d. 18 val. – J. Marcinkevičiaus „KATEDRA“. Rež. – O. Koršunovas (Lietuvos nacionalinis dramos teatras)</p> <p>25 d. 18 val. – PREMJERA! S. Osten, P. Lysanderio „MEDÉJOS VAIKAI“. Rež. – A. Gluskinas</p> <p>26 d. 18 val. – „KITAS KAMPAS“ (VšĮ „Samoninges žmogus“)</p> <p>27 d. 18 val. – I. Narkutės naujojo albumo „Švelnesnis žvėris“ pristatymo koncertas</p>	<p>Koncertai</p> <p>Šv. Kotrynos bažnyčiai</p> <p>Bibliografinės žinios</p>

Savaitės filmai

1971-ieji ***

Šiemet Berlyno kino festivalio konkurse rodytas Yanno Demange'o filmas sugražina į 1971-ųjų Šiaurės Airiją, kur konfliktas tarp protestantų ir katalikų baigia peraugti į pilietinį karą. Šauktinis Garis siunčiamas į Belfasto karę veiksmų zoną. Miestas yra pasidalijęs, abi pusės turi savo sukarintus dalinius, slaptuosius agentus ir radikalaius nusiteikusias gatvių gaujas. Gariučiai čia teks išgyventi baimės, netikrumo ir nevilties kupiną naktį. Pagrindinius vaidmenis sukurė kylančią žvaigždę Jackas O'Connellas, Seanas Harrisas, Paulas Andersonas, Charlie Murphy (D. Britanija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Dvieju naktų nuotykis ***

Po atsiūtiniai kartu praleistos nakties pora įkalinama bute, nes Bruklinė siautėja pūga. Todėl jaunuoliai galės vienas kitą pažinti geriau. Šią dieną pamokomą romantinę komediją sukurė Maxas Nicholsas, o suvaidino Milesas Telleris, Analeigh Tipton, Jessica Szohr, Scottas Mescudis, Leven Rambin (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Ida ***

...7-ojo dešimtmecio pradžios Lenkija. Aštuoniolikmetė našlaitė Ana (debiutantė Agata Trebuchowska) užaugo vienuolyne prie glaudoje ir renegasi priimti ižadus. Tačiau prieš tai ji turi išvykti vienuolyne vyresniosios valių: susipažinti su vienintelė savo giminaite Vanda (Agata Kulesza). Kadaisė įtakingo prokurorė, praminta „krūvinaja Vanda“, iškart pareiškia, kad iš tikrujų Ana yra žydė Ida – per karą žuvusios jos sesers dukte. Kartu jos važiuoja į kaimą, suranda Idos tėvų namus. Vanda įsitikinusi, kad per karą žydus slėpęs dabartinių šeimininkų tėvas pats juos ir nužudė. Ji nori rasti artimųjų palaikus. Režisierius Pawełas Pawlikowskis filme rodo dvieju stiprių asmenybių, požiūrių į gyvenimą susidūrimą, nors Idos dar tik laukia tikrasis pasirinkimas – grižti į vienuolyną ar likti pasaulyje. Todėl filmas – tai ir pasakojimas apie tapatybės paieškas. Kukli, kameriška, nespavota, meistriškai Łukaszo Žalio ir Ryszardo Lenczewskio nufilmuota „Ida“ – sėkmingesnės pastarųjų metų lenkų filmas, sulaukęs ne tik festivalių prizų ir penkių šiometės Europos kino akademijos apdovanojimų nominacijų, bet ir didžiulio JAV, Prancūzijos ir kitų šalių žiūrovų dėmesio (Lenkija, Danija, 2013). (Vilnius)

John Wick ***

Davido Leitcho ir Chado Stahelskio filmo veikėjas – visai ne istorinė asmenybė, kaip kad atrodo pamačius lietuvišką pavadinimą. Baba Jaga pramintas Džonas Vikas (Keanu Reeves) – buvęs samdomas žudikas, rusų mafijos siaubas. Dabar jis gyvena protingai ir teisingai. Viskas pasikeičia, kai pavagiamas brangus Viko automobilis (1969 m., „Mustang“) ir nužudoma kalytė Deizė – vienintelis gyvas priminimas apie mirusią Džono žmoną. Vikas trokšta atkerštyti. Taip prasideda susišaudymų ir kitokijų panašių atrakcionų šou. Taip pat vaidina Michaelas Nyqistas, Alfie Allenas, Adrienne Palicki, Bridget Moynahan, Deanas Wintersas, Johnas Leguizamo (JAV, Kanada, Kinija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Sen-Loranas. Stilius – tai aš ***

Dar vienas filmas apie didžių madų kūrėją Yves'ą Saint-Laurent'ą. ... Septintojo dešimtmecio pradžioje Saint-Laurent'o mados namai klesti. Jaunas dizaineris ieško įkvėpimo ir atsakymų į kankinančius klausimus Paryžiaus bohemos vakarėliuose, Marakešo viloje, narkotikuose, Andy Warholo ir Marcelio Prousto kūriniuose, užmezga santykius su Pierre'u Bergé. Vienas pačių talentingiausių šių dienų prancūzų kino kūrėjų Bertrand'as Bonello ne tik papasakojo dešimties unikalaus menininko gyvenimo metų istoriją, nes 1965–1976 m. – didžiausio jo karjeros triumfo, o kartu didžiausiu asmeninio gyvenimo nelaimių laikotarpis. Bonello, kurio filme pagrindinius vaidmenis suvaidino Gaspard'as Ullielis, Jérémie Renier, Louis Garrelis, Léa Seydoux, o Helmutas Bergeris įkūnijo Saint-Laurent'ą 1989-aisias, taip pat sukurė įsimintiną svagios epochos portretą. Gal todėl Bergé kategoriskai priešinosi šiam filmui, net uždraudė naudotis YSL dokumentais, kolekcija, darbais ir palaimino kitą, Lietuvoje jau rodytą filmą, kuri sukurė Jalilas Lespert'as (Prancūzija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Tarp žvaigždžių ***

Kai paaiškėja, kad mūsų laikas Žemėje baigiasi, mokslininkų būrys išsiengria į svarbiausią misiją. Jie keliauja už mūsų galaktikos ribų, iš naujo atrastu erdvės ir laiko tuneliu, kad įsitikintų, ar žmonės turi šansą išgyventi tarp žvaigždžių, kitame išmatavime. Fiziko Kipo Thorne'o teorija parremtą filmą iš pradžių rengėsi kurti Stevenas Spielbergas, vėliau jis atiteko Christopheriui Nolanui, garsėjančiam neįprastais paprastų istorijų pasakojimo būdais. Todėl „Tarp žvaigždžių“ – vienas laukiamiausių šių metų filmų. Pagrindinius vaidmenis sukurė Matthew McConaughey's, Anne Hathaway, Jessica Chastain, Billas Irwinas, Ellen Burstyn, Michaelas Caine'as, Wesas Bentley's (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Agnė Narušytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

21–27 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 1 dalis (JAV) – 12.15, 13.30, 15, 16.20, 18, 21.10
Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 12, 14.15, 19 val.
Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 16.30, 21.30
Vaikystė (JAV) – 11.10, 14.15, 17.45, 20.30
1971-ieji (D. Britanija) – 14.30, 16.50, 19.15, 21.40

22 d. – G. Rossini „Sevilijos kirpėjas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.55

23 d. – C. Pugni „Faraono duktė“. Iš Maskvos Didžiojo teatro Hd-Live – 17 val.
25 d. – Kaip Hektoras laimės ieškojo (D. Britanija, Vokietija, Kanada, Pietų Afrika) – 18.45

27 d. – Madagaskaro pingvinai (3D, JAV) – 19 val.

26 d. – Kaip atsikratyti boso 2 (JAV) – 18.30
21–27 d. – John Wick (JAV) – 13.45, 17, 19.30, 21.50

21, 23–26 d. – Tarp žvaigždžių (D. Britanija, JAV) – 14.45, 18.10, 19.30, 20.45; 22, 27 d. – 14.45, 19.30, 20.45

21–25 d. – Dingusi (JAV) – 11.40, , 21.30; 26, 27 d. – 11.40, 21.30

21–27 d. – Redirected (rež. E. Velyvis) – 18.30, 21 val.; Džesis ir Petas (D. Britanija) – 11, 12.30;

Džesis ir Petas (3D, D. Britanija) – 14.30

21, 24–27 d. – Dėžinukai (JAV) – 15.45;

22 d. – 11 val.; 23 d. – 11, 15.45

21, 24–27 d. – Gustavo nuotykai (rež. V. Lekavicius, A. Gricius) – 13.15; 22, 23 d. – 12, 13.15

21–27 d. – Inrišis (D. Britanija, JAV, Kinija) – 15, 21.20; 22, 23 d. – Sparnai: ugnies tramdytojai (JAV) – 12.40

21–23, 25–27 d. – Dviejų naktų nuotykis (JAV) – 18.20; 21, 23–27 d. – Stounhersto beprotynamis (JAV) – 21.45; 21, 22, 24–27 d. – Lošėjas (rež. I. Jonynas) – 16.15; 21, 22, 24, 26, 27 d. – Karti, karti 2 (Rusija) – 18.45

21–27 d. – Aleksandras ir balsilai, labai siaubingai nesėkminga diena (JAV) – 14 val.

Su meile, Rouzé (D. Britanija, Vokietija) – 16 val.

Forum Cinemas Akropolis

21–27 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 1 dalis (JAV) – 10.30, 13.15, 16, 18.45, 21.30

Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 10.10, 14.40,

19.15; 21–26 d. – Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 12.20, 16.55, 21.20; 27 d. – 12.20, 16.55, 21.55

21–27 d. – Vaikystė (JAV) – 16.10

1971-ieji (D. Britanija) – 19.40

25 d. – Kaip Hektoras laimės ieškojo (D. Britanija, Vokietija, Kanada, Pietų Afrika) – 17.45

27 d. – Madagaskaro pingvinai (3D, JAV) – 19 val.

26 d. – Kaip atsikratyti boso 2 (JAV) – 17.50

21–27 d. – Tarp žvaigždžių (D. Britanija, JAV) – 11.40, 17.10, 18.10, 20.10, 20.50

Redirected (rež. E. Velyvis) – 14.20, 16.30,

21.50; 21–26 d. – John Wick (JAV) – 14.10, 19, 21.10; 27 d. – 14.10, 21.10

21–27 d. – Džesis ir Petas (D. Britanija) – 10.40, 12.50, 15 val.

21–23, 25–27 d. – Karti, karti 2 (Rusija) – 11.50, 18.50; 24 d. – 11.50

21–27 d. – Gustavo nuotykai (rež. V. Lekavicius, A. Gricius) – 11.10, 13.30

Dviejų naktų nuotykis (JAV) – 15.50, 21.40

Inrišis (D. Britanija, JAV, Kinija) – 21 val.

Džesabelė: dvasios prakeiksmas (JAV) – 16.45

21–24, 27 d. – Su meile, Rouzé (D. Britanija, Vokietija) – 17.50

Forum Cinemas Vingis

21–27 d. – Bado žaidynės. Strazdas giesmininkas. 1 dalis (JAV) – 10.20, 13.10, 16, 18.45,

20.15, 23.59; 23, 24 d. – 10.20, 13.10, 16, 18.45,

20.15; 25–27 d. – 10.20, 13.10, 16, 18.45, 21.20

21–27 d. – Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 12.20, 14.30, 19 val.

21, 22 d. – Vulkanovka. Po didžiojo kino (rež. G. Beinoriūtė) – 19 val.

21–22 d. – Pakeliui (rež. R. Marcinkus) – 16.40,

21.15, 23.30; 23, 24 d. – 16.40, 21.15; 25

27 d. – 16.40, 21.30

25–27 d. – Vaikystė (JAV) – 12.15, 16.20

21 d. – 1971-ieji (D. Britanija) – 12.30, 15,

23 val.; 22 d. – 23 val.; 25–27 d. – 15.40, 21.10

22 d. – G. Rossini „Sevilijos kirpėjas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.55

23 d. – C. Pugni „Faraono duktė“. Iš Maskvos Didžiojo teatro Hd-Live – 17 val.

21–23 d. – „Scanorama 2014“

25 d. – Kaip Hektoras laimės ieškojo (D. Britanija, Vokietija, Kanada, Pietų Afrika) – 18 val.

27 d. – Madagaskaro pingvinai (3D, JAV) – 19 val.

26 d. – Kaip atsikratyti boso 2 (JAV) – 18.20

21 d. – Tarp žvaigždžių (D. Britanija, JAV) – 12.50, 17, 20.30, 21.30, 22.50; 23, 27 d. – 12.50, 20.30, 21.30;

25, 26 d. – 12.50, 17, 20.30

21 d. – John Wick (JAV) – 16.20, 18.30,

20.45, 23.50; 22–24 d. – 16.20, 18.30, 20.45;

25–27 d. – 16.20, 18.30; 21, 24–27 d. – Džesis ir Petas (D. Britanija) – 10.30, 12.40, 14.50;

22, 23 d. – 10.30, 12.40